

ПЪРВА ИНВЕСТИЦИОННА БАНКА АД

КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2021 г.
ПРИДРУЖЕН С ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИТЕ ОДИТОРИ

Консолидиран отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход за годината, приключваща на 31 декември 2021 г.

		в хил. лв.	
	Бележки	2021	2020
Приходи от лихви		334,310	313,863
Разходи за лихви		(51,845)	(64,185)
Нетен лихвен доход	6	282,465	249,678
Приходи от такси и комисиони		149,209	120,807
Разходи за такси и комисиони		(25,704)	(21,615)
Нетен доход от такси и комисиони	7	123,505	99,192
Нетни приходи от търговски операции	8	15,742	12,531
Други нетни оперативни приходи	9	13,258	12,308
ОБЩО ПРИХОДИ ОТ БАНКОВИ ОПЕРАЦИИ		434,970	373,709
Административни разходи	10	(192,083)	(193,807)
Обезценка	11	(125,663)	(98,707)
Други приходи/(разходи), нетно	12	7,608	(29,696)
ПЕЧАЛБА ПРЕДИ ДАНЪЧНО ОБЛАГАНЕ		124,832	51,499
Разходи за данъци	13	(13,424)	(5,982)
ПЕЧАЛБА НА ГРУПАТА СЛЕД ДАНЪЧНО ОБЛАГАНЕ		111,408	45,517
Други всеобхватни доходи			
Позиции, които следва или могат да бъдат рекласифицирани в печалба или загуба			
Курсови разлики от преизчисляване на чуждестранни дейности		1,333	(774)
Преоценъчен резерв на инвестициите в ценни книжа		(9,319)	658
Общо други всеобхватни доходи		(7,986)	(116)
ОБЩО ВСЕОБХВАТНИ ДОХОДИ		103,422	45,401
Нетна печалба, подлежаща на разпределение между:			
Притежателите на обикновени акции на Банката		110,595	44,974
Неконтролиращо участие		813	543
Общо всеобхватни доходи, подлежащи на разпределение между:			
Притежателите на обикновени акции на Банката		102,609	44,858
Неконтролиращо участие		813	543
Основни доходи на акция и доходи на акция с намалена стойност (в лева)	14	0.74	0.36

Отчетът за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход следва да се разглежда заедно с бележките, представляващи неразделна част от финансовите отчети, представени на страници от 5 до 80. Финансовите отчети са одобрени от Управителния съвет на 28 април 2022 година и подписани от негово име от:

Светозар Попов
Изпълнителен директор

Чавдар Златев
Изпълнителен директор

Янко Караколев
Главен финансов директор

Заверили съгласно одиторски доклад от дата 28/04/2022 г.
Недялко Апостолов
Управител

БДО България ООД

Цветана Стефанина, управител
Регистриран одитор
отговорен за одита

Атина Мавридис
Управител

ЕКОВИС ОДИТ БГ ООД

Райна Стефанова
Регистриран одитор
отговорен за одита

Консолидиран отчет за финансовото състояние към 31 декември 2021 г.

в хил. лв.

	Бележки	2021	2020
АКТИВИ			
Парични средства и вземания от централни банки	15	1,970,814	2,133,197
Инвестиции в ценни книжа	16	1,673,781	1,292,641
Вземания от банки и финансови институции	17	87,456	106,111
Вземания от клиенти	18	6,653,944	6,312,887
Имоти и оборудване	19	80,198	77,026
Нематериални активи	20	15,566	16,443
Деривати държани за управление на риска		1,042	5,110
Текущи данъчни активи		-	283
Активи придобити като обезпечения	22	459,853	713,619
Инвестиционни имоти	23	732,850	414,021
Активи с право на ползване	24	92,169	154,080
Други активи	25	129,548	110,002
ОБЩО АКТИВИ		11,897,221	11,335,420
ПАСИВИ И СОБСТВЕН КАПИТАЛ			
Задължения към банки	26	8,722	2,747
Задължения към други клиенти	27	9,973,631	9,542,276
Други привлечени средства	28	120,002	103,649
Финансови пасиви отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата		2,164	-
Подчинен срочен дълг	29	9,622	9,623
Хибриден дълг	29	320,733	267,579
Деривати държани за управление на риска		2,166	410
Отсрочени данъчни пасиви	21	26,927	21,644
Текущи данъчни пасиви		1,714	12
Лизингови задължения	24	92,405	154,481
Други пасиви	30	19,293	16,579
ОБЩО ПАСИВИ		10,577,379	10,119,000
Акционерен капитал	31	149,085	149,085
Премии от емисии на акции	31	250,017	250,017
Законови резерви	31	39,865	39,865
Преоценъчен резерв на инвестициите в ценни книжа		9,115	18,434
Преоценъчен резерв на недвижимите имоти		4,500	4,500
Резерв от преоценка на чуждестранни дейности		2,592	1,259
Други резерви и неразпределена печалба	31	860,339	749,744
ОБЩО СОБСТВЕН КАПИТАЛ		1,315,513	1,212,904
Неконтролиращо участие		4,329	3,516
ОБЩО КАПИТАЛ НА ГРУПАТА		1,319,842	1,216,420
ОБЩО ПАСИВИ И СОБСТВЕН КАПИТАЛ		11,897,221	11,335,420

Отчетът за финансовото състояние следва да се разглежда заедно с бележките, представляващи неразделна част от финансовите отчети, представени на страници от 5 до 80.

Финансовите отчети са одобрени от Управителния съвет на 28 април 2022 година и подписани от негово име от:

Светозар Попов
Изпълнителен директор

Чеддар Златев
Изпълнителен директор

Янко Караколев
Главен финансов директор

Заверили съгласно одиторски доклад от дата 28/04/2022 г.
Недялко Апостолов
Управител

БДО България ООД
Пер. № 016

Цветана Стефанина, управител
Регистриран одитор
отговорен за одита

Атина Мавридис
Управител

ЕКОВИС ОДИТ БГ ООД
Пер. № 176

Райна Стефанова
Регистриран одитор
отговорен за одита

Консолидиран отчет за паричните потоци за годината, приключваща на 31 декември 2021 г. в хил. лв.

	2021	2020
Нетен паричен поток от основна дейност		
Нетна печалба	111,408	45,517
Корекции за непарични операции		
Обезценка	125,664	54,680
Нетен лихвен доход	(282,465)	(249,678)
Амортизация на материални и нематериални дълготрайни активи	12,201	13,165
Начислени данъци	13,424	5,982
(Печалба)/загуба от продажба и отписване на материални и нематериални дълготрайни активи, нетно	(13)	44
Загуба/(печалба) от продажба на други активи, нетно	5,835	(999)
(Положителна) преоценка на инвестиционни имоти	(30,340)	(2,312)
	(44,286)	(133,601)
Промени в активите, участващи в основната дейност		
(Увеличение) на финансовите активи по справедлива стойност в печалбата или загубата	(2,156)	(329)
(Увеличение) на финансовите активи по справедлива стойност в другия всеобхватен доход	(272,846)	(110,506)
(Увеличение)/намаление на вземания от банки и финансови институции	(4,141)	1,055
(Увеличение) на вземания от клиенти	(558,881)	(338,605)
Нетно намаление на други активи	51,027	8,134
	(786,997)	(440,251)
Промени в пасивите, участващи в основната дейност		
Увеличение на задължения към банки	6,051	745
Увеличение на задължения към други клиенти	452,177	447,090
Нетно (намаление) на други пасиви	(59,506)	(5,554)
	398,722	442,281
Получени лихви	371,517	287,855
Платени лихви	(72,731)	(72,963)
Получени дивиденди	455	430
Платен данък върху печалбата, нетно	(5,039)	(1,672)
	(138,359)	82,079
НЕТЕН ПАРИЧЕН ПОТОК ОТ ОСНОВНА ДЕЙНОСТ	(138,359)	82,079
Паричен поток от инвестиционна дейност		
(Придобиване) на дълготрайни материални и нематериални активи	(14,435)	(12,408)
Продажби на дълготрайни материални и нематериални активи	37	32
Продажби на други активи	14,396	13,651
(Увеличение) на инвестиции	(116,363)	(186,581)
	(116,365)	(185,306)
НЕТЕН ПАРИЧЕН ПОТОК ОТ ИНВЕСТИЦИОННА ДЕЙНОСТ	(116,365)	(185,306)
Финансиране		
Увеличение/(Намаление) на други заемни средства	16,453	(5,805)
Увеличение на подчинени пасиви	53,145	5,688
Увеличение на капитала чрез новоиздадени акции	-	39,085
Увеличение на премийния резерв свързано с новоиздадените акции	-	153,017
	69,598	191,985
НЕТЕН ПАРИЧЕН ПОТОК ОТ ФИНАНСИРАНЕ	69,598	191,985
НЕТНО (НАМАЛЕНИЕ)/УВЕЛИЧЕНИЕ НА ПАРИЧНИТЕ СРЕДСТВА	(185,126)	88,758
ПАРИЧНИ СРЕДСТВА В НАЧАЛОТО НА ПЕРИОДА	2,202,771	2,114,013
ПАРИЧНИ СРЕДСТВА В КРАЯ НА ПЕРИОДА (виж бележка 33)	2,017,645	2,202,771

Отчетът за паричните потоци следва да се разглежда заедно с бележките, представляващи неразделна част от финансовите отчети, представени на страници от 5 до 80.
 Финансовите отчети са одобрени от Управителния съвет на 28 април 2022 година и подписани от негово име от:

Светозар Попов
Изпълнителен директор

Чавдар Златев
Изпълнителен директор

Янко Караколев
Главен финансов директор

Заверили съгласно одиторски доклад от дата 28/04/2022 г.
Недялко Апостолов
Управител

БДО България ООД
Рег. № 616

Цветана Стефанина, управител
Регистриран одитор
отговорен за одита

Атина Мавридис
Управител

ЕКОВИС ОДИТ БГ ООД
Рег. № 176

Райна Стефанова
Регистриран одитор
отговорен за одита

Консолидиран отчет за промените в собствения капитал за годината, приключваща на 31 декември 2021 г.

в хил. лв.

	Акционерен капитал	Премии от емисии	Други резерви и неразпределена печалба	Преоценен резерв на инвестициите в ценни книжа	Преоценен резерв на недвижимите имоти	Резерв от преценка на чуждестранни дейности	Законови резерви	Неконтролирано участие	Общо
Салдо към 1 януари 2020 г.	110,000	97,000	704,770	17,776	4,500	2,033	39,865	2,973	978,917
Общо всеобхватни доходи за периода									
Нетна печалба за 2020 г.	-	-	44,974	-	-	-	-	543	45,517
Други всеобхватни доходи за периода									
Преоценен резерв на инвестициите в ценни книжа	-	-	-	658	-	-	-	-	658
Резерв от преценка на чуждестранни дейности	-	-	-	-	-	(774)	-	-	(774)
Увеличение на капитала чрез новоиздадени акции	39,085	-	-	-	-	-	-	-	39,085
Премиен резерв на новоиздадените акции	-	156,339	-	-	-	-	-	-	156,339
Намаление на премийния резерв свързано с разходи по емитирането на капитала	-	(3,322)	-	-	-	-	-	-	(3,322)
Салдо към 31 декември 2020 г.	149,085	250,017	749,744	18,434	4,500	1,259	39,865	3,516	1,216,420
Общо всеобхватни доходи за периода									
Нетна печалба за 2021 г.	-	-	110,595	-	-	-	-	813	111,408
Други всеобхватни доходи за периода									
Преоценен резерв на инвестициите в ценни книжа	-	-	-	(9,319)	-	-	-	-	(9,319)
Резерв от преценка на чуждестранни дейности	-	-	-	-	-	1,333	-	-	1,333
Салдо към 31 декември 2021 г.	149,085	250,017	860,339	9,115	4,500	2,592	39,865	4,329	1,319,842

Отчетът за промените в собствения капитал следва да се разглежда заедно с бележките, представляващи неразделна част от финансовите отчети, представени на страници от 5 до 80.

Финансовите отчети са одобрени от Управителния съвет на 28 април 2022 година и подписани от негово име от:

 Светозар Попов
 Изпълнителен директор

 Явдар Златев
 Изпълнителен директор

 Янко Караяолев
 Главен финансов директор

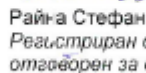
Заверили съгласно одиторски доклад от дата 28/04/2022 г.:
 Недялко Апостолов
 Управител

 Цветана Стефанина, управител
 Регистриран одитор
 отговорен за одита

Атина Мавридис
 Управител

 Райна Стефанова
 Регистриран одитор
 отговорен за одита

Бележки към консолидираните финансови отчети

1. База за изготвяне на финансовите отчети

(а) Правен статут

Първа инвестиционна банка АД (Банката) е създадена през 1993 г. в Република България и има седалище и адрес на управление: гр. София, бул. Драган Цанков 37.

Банката има пълен банков лиценз, издаден от Българска народна банка (БНБ), според който може да извършва всички банкови операции, разрешени от българското законодателство.

В резултат на успешно първично публично предлагане на нови акции на Българска фондова борса – София, Банката е регистрирана като публично дружество в Регистъра на Комисията за финансов надзор в съответствие с разпоредбите на Закона за публично предлагане на ценни книжа на 13 юни 2007.

Системата на управление на Банката е двустепенна, като се състои от Управителен и Надзорен съвет, със следните членове:

- **Управителен съвет**

- о Г-н Никола Бакалов – Главен изпълнителен директор
- о Г-н Светозар Попов – Изпълнителен директор
- о Г-н Чавдар Златев – Изпълнителен директор
- о Г-жа Ралица Богоева – Изпълнителен директор
- о Г-н Янко Караколев – член на Управителния съвет
- о Г-жа Надя Кошинска – член на Управителния съвет

През 2020 г. настъпиха следните промени в състава на Управителния съвет на Банката:

- о Г-н Никола Бакалов (текущо изпълняващ функцията на Главен изпълнителен директор), след одобрение на Българската народна банка е избран за член на Управителния съвет и изпълнителен директор на Банката, като изпълнява тези функции от датата на вписване в Търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел (РЮЛНЦ), воден от Агенцията по вписванията, 7 февруари 2020г. От 25 март 2020 г. е избран за Главен изпълнителен директор.
- о Г-н Неделчо Неделчев престава да бъде член на Управителния съвет и Главен изпълнителен директор на Банката, като след одобрение на Българската народна банка обстоятелството е вписано в Търговския регистър и РЮЛНЦ, воден от Агенцията по вписванията на 14 април 2020 г.
- о Г-н Живко Тодоров престава да бъде член на Управителния съвет на Банката, като след одобрение на Българската народна банка обстоятелството е вписано в Търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел, воден от Агенцията по вписванията на 22 април 2020 г.
- о Г-жа Ралица Богоева (Изпълнителен директор), след одобрение на Българската народна банка е избрана за член на Управителния съвет и изпълнителен директор на Банката, като изпълнява тези функции от датата на вписване в Търговския регистър и РЮЛНЦ, воден от Агенцията по вписванията на 29 май 2020 г.
- о Г-н Янко Караколев (член на Управителния съвет), след одобрение на Българската народна банка е избран за член на Управителния съвет на Банката, като изпълнява тази функция от датата на вписване в Търговския регистър и РЮЛНЦ, воден от Агенцията по вписванията на 25 юни 2020 г.

1. База за изготвяне на финансовите отчети, продължение

(a) Правен статут, продължение

• Надзорен съвет

- o Г-н Евгени Луканов – Председател на Надзорния съвет
- o Г-н Йордан Скорчев – член на Надзорния съвет
- o Г-н Георги Мутафчиев – член на Надзорния съвет, (починал на 03.07.2021 г. и участието му е заличено на 13.12.2021 г.)
- o Г-жа Радка Минева – член на Надзорния съвет
- o Г-жа Мая Георгиева – член на Надзорния съвет
- o Г-н Юрки Коскело – член на Надзорния съвет

Броят на персонала към 31 декември 2021 г. е 2,466 души (към 31 декември 2020 г. 2,524).

Крайните собственици на Банката са оповестени по-долу в бележка 31.

Консолидираните финансови отчети на Банката към и за годината, завършваща на 31 декември 2021 г. обхващат Банката и нейните съществени дъщерни предприятия (виж бележка 36), заедно наричани "Групата".

Групата има чуждестранни дейности в Кипър (клон Кипър) и Албания (дъщерно дружество).

Групата няма промяна в наименованието си през годината, завършваща на 31 декември 2021 г.

(b) Приложими стандарти

Финансовите отчети са изготвени в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети от Европейската комисия.

Изготвянето на финансови отчети в съответствие с МСФО налага използването на определени съществени счетоводни преценки и изисква ръководството да прави отсъждания в процеса на прилагане на счетоводните политики на Групата. Областите, включващи една по-висока степен на преценка и сложност или области, където преценките и предположенията имат важно значение за финансовите отчети, са показани в бележка 2 (г).

(c) Представяне на финансовите отчети

Финансовите отчети са представени в български левове, закръглени до хиляда лева.

Финансовите отчети са изготвени съгласно принципа на справедливата стойност за деривативните финансови инструменти, финансовите активи отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, инвестиционните имоти, както и активите отчитани по справедлива стойност в другия всеобхватен доход. Другите финансови активи и пасиви, както и нефинансовите активи и пасиви, са отчетени по амортизирана или историческа стойност.

(d) Нови стандарти, разяснения и изменения в сила от 1 януари 2020 г.

Следните нови и изменения на съществуващи стандарти, издадени от Съвета по международни счетоводни стандарти, са в сила за текущия период:

- Изменения в концептуалната рамка за финансово отчитане (издадени на 29 март 2018 г. и в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2020 г.)
- Определение за същественост - Изменения на МСС 1 и МСС 8 (издадени на 31 октомври 2018 г. и в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2020 г.)

- Реформа на референтните лихвени проценти – Изменения на МСФО 9, МСС 39 и МСФО 7 (издадени на 26 септември 2019 г. и в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2020 г.)

1. База за изготвяне на финансовите отчети, продължение

(d) Нови стандарти, разяснения и изменения в сила от 1 януари 2020 г., продължение

- Определение за бизнес – Изменения на МСФО 3 (издадени на 22 октомври 2018 г. и в сила за придобивания от началото на годишния отчетен период, който започва на или след 1 януари 2020 г.)
- Изменение на МСФО 16 „Лизинги“ – Намаляване на наеми във връзка с COVID-19 (издаден на 28 май 2020 г. и в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 юни 2020 г.)

Приемането на тези нови и изменения в съществуващи стандарти не доведе до промени в счетоводната политика на Групата.

(e) Документи, издадени от СМСС/КРМСФО, които не са одобрени за прилагане от ЕС:

Следните нови или ревизирани стандарти, нови разяснения и промени към съществуващи стандарти, които към отчетната дата са издадени от Съвета по международни счетоводни стандарти (СМСС), все още не са одобрени за прилагане от ЕС и съответно не са взети предвид от Дружеството при изготвянето на финансовите отчети.

- Изменения в МСС 1 Представяне на финансовите отчети: Класификация на пасивите като текущи и нетекущи, в сила от 1 януари 2023 г., все още не е приет от ЕС.
- Изменения на МСС 1 Представяне на финансовите отчети, МСФО Изявления за приложение 2: Оповестяване на счетоводни политики, в сила от 1 януари 2023 г., все още не са приети от ЕС.
- Изменения в МСС 8 Счетоводна политика, промени в счетоводните приблизителни оценки и грешки: Определение на счетоводни приблизителни оценки, в сила от 1 януари 2023 г., все още не са приети от ЕС.
- Изменения в МСС 12 Данъци върху дохода: Отсрочените данъци свързани с активи и пасиви произтичащи от единични транзакции в сила от 1 януари 2023 г. все още не са приети от ЕС.

2. Основни елементи на счетоводната политика

(a) Признаване на приходи

(i) Приходи от и разходи за лихви

Приходите от и разходите за лихви се признават в печалбата или загубата съгласно принципа на начисляването на база ефективна доходност на актива (пасива) или съответната променлива доходност. Ефективният лихвен процент е този, който точно дисконтира очакваните бъдещи парични плащания и постъпления през срока на съществуване на

финансовия актив или пасив до балансовата стойност на актива или пасива. Когато изчислява ефективния лихвен процент, Групата оценява бъдещите парични потоци, отчитайки всички договорни условия на финансовия инструмент без бъдещите загуби от кредита.

Изчисляването на ефективния лихвен процент включва всички комисиони, получени или платени, както и отстъпки или премии, които са неразделна част от ефективния лихвен процент. Транзакционните разходи са вътрешно присъщи разходи, директно отнасящи се към придобиването, емитирането или отписването на финансов актив или пасив.

Лихвеният приход се изчислява чрез прилагане на ефективния лихвен процент върху брутната стойност на финансовия актив, с изключение на обезценените активи, за които ефективният лихвен процент се прилага върху амортизираната стойност на финансовия актив.

2. Основни елементи на счетоводната политика, продължение

(a) Признаване на приходи, продължение

(ii) Такси и комисиони

Приходите от и разходите за такси и комисиони от финансови услуги на Групата се признават в печалбата или загубата когато съответната услуга е извършена.

(iii) Нетни приходи от търговски операции

Нетните приходи от търговски операции включват приходи и разходи от продажби и промени в справедливата стойност на финансови активи и пасиви за търгуване, както и приходите от търговия с чуждестранна валута и курсовите разлики, произтичащи от преоценката на откритата валутна позиция на Групата.

(iv) Дивиденди

Приходите от дивиденди се признават, когато се реализира правото за тяхното получаване. Обикновено това е датата, към която държателите на акции и дялове могат да получат одобрения дивидент.

(b) База за консолидация

(i) Бизнес комбинации

Бизнес комбинациите се отчитат използвайки метода на покупката към датата на придобиването, която е датата на прехвърляне на контрола към Групата. Групата контролира едно предприятие когато е изложена на или има права върху променливата възвръщаемост от своето участие в предприятието и има възможност да оказва въздействие върху тази възвръщаемост посредством своите правомощия.

Групата оценява репутацията към датата на придобиване като:

- Справедливата стойност на прехвърленото възнаграждение, плюс
- Признатата стойност на всички неконтролиращи участия в придобитото предприятие, плюс
- Ако бизнес комбинацията е постигната на етапи, справедливата стойност на съществуващото участие в придобитото предприятие, минус
- Нетната призната стойност (в общия случай справедливата стойност) на разграничимите придобити активи, и поети задължения.

Отрицателната репутация, възникваща от придобиване се преразглежда и всяка отрицателна разлика, оставаща след преразглеждането се признава в печалба или загуба.

Прехвърленото възнаграждение не включва суми свързани с уреждането на предшестващи права и задължения. Такива суми в общия случай се признават в печалба или загуба.

Разходи по сделката, освен тези свързани с издаването на дългови или капиталови ценни книжа, които възникват за Групата във връзка с бизнес комбинация се отчитат като разходи при възникване.

Всяко дължимо условно възнаграждение се оценява по справедлива стойност на датата на придобиване. Ако условното възнаграждение се класифицира като собствен капитал, то не се преоценява и уреждането му се отчита в собствения капитал. В противен случай, последващите промени в справедливата стойност на условното възнаграждение се признават в печалби и загуби.

Когато се изисква възнаграждения с плащания на базата на акции (заместващи възнаграждения) да бъдат заменени за възнаграждения на служители на придобитото

предприятие (възнаграждения на придобитото предприятие) и са за предходни услуги, тогава цялата или част от сумата от заместващите възнаграждения на придобиващия се включва в

2. Основни елементи на счетоводната политика, продължение

(b) База за консолидация, продължение

(i) Бизнес комбинации, продължение

оценката на прехвърленото възнаграждение за бизнес комбинацията. Това определяне се базира на пазарната стойност на заместващите възнаграждения сравнена с пазарно-базирана стойност на възнагражденията на придобитата страна и степента, до която заместващите възнаграждения се отнасят за предходни и/или бъдещи услуги.

(ii) Неконтролиращо участие

Неконтролиращото участие се оценява на база неговия пропорционален дял от стойността на придобитите разграничими нетни активи на датата на придобиване.

Промени в дела на Групата в дъщерно предприятие, които не водят до загуба на контрол, се отчитат като сделки със собственици в тяхното качество на такива. Корекциите на неконтролиращо участие се базират на пропорционалната стойност на нетните активи на дъщерното предприятие. Не се признават корекции в репутацията и не се отчитат печалби или загуби в резултат на такива сделки, а се отразяват директно в капитала.

(iii) Дъщерни дружества

Дъщерни са онези дружества, които се контролират от Банката. Групата контролира едно предприятие когато е изложена на или има права върху променливата възвръщаемост от своето участие в предприятието и има възможност да оказва въздействие върху тази възвръщаемост посредством своите правомощия.

Финансовите отчети на дъщерните дружества се включват в консолидирания финансов отчет от датата, на която е установен контрол до датата на преустановяването му.

(iv) Загуба на контрол

При загубата на контрол, Групата отписва активите и пасивите на дъщерното предприятие, неконтролиращото участие и другите компоненти на собствения капитал свързани с предприятието. Печалбата или загубата произлизаща от загубата на контрол се признава в печалби и загуби. Ако Групата запази дял в предишно дъщерно дружество, този дял се оценява по справедлива стойност към датата на загуба на контрол. В последствие, тази инвестиция се отчита по метода на собствения капитал или като финансов актив на разположение за продажба в зависимост от запазеното ниво на влияние.

(v) Сделки, които се елиминират при консолидация

Вътрешногруповите приходи, разходи, разчети и сделки и всички нереализирани приходи и разходи, произтичащи от вътрешногрупови сделки, се елиминират при изготвянето на консолидирания финансов отчет. Нереализираните загуби се елиминират по същия начин както нереализираните печалби, но само ако няма доказателство за обезценка.

(c) Валутни операции

(i) Функционална валута и валута на представяне

Позициите, включени във финансовите отчети на всяко едно от дружествата на Групата са представени във валутата на основната икономическа среда, в която те оперират ("функционална валута"). Консолидираните финансови отчети са представени в български лева, която е функционалната валута и валутата на представяне на Групата.

2. Основни елементи на счетоводната политика, продължение

(с) Валутни операции, продължение

(ii) Сделки и салда

Операциите с чуждестранна валута се отчитат във функционална валута по обменния курс, приложим в деня на извършване на сделката. Парични активи и пасиви, деноминирани в чуждестранна валута, се отчитат във функционалната валута по заключителния курс в деня на изготвяне на отчет за финансово състояние. Курсовата разлика, произтичаща от парични позиции е разликата между амортизираната стойност във функционална валута в началото на периода, коригирана с ефективната лихва и плащанията през периода и амортизираната стойност в чуждестранна валута превалутуирана по курса в края на периода. Непарични активи и пасиви деноминирани в чуждестранни валути, които се отчитат по справедлива стойност, се превръщат във функционалната валута по курса на датата, към която е определена справедливата стойност.

(iii) Чуждестранни дейности

Активите и пасивите на чуждестранните дейности се превалутират в български лева по обменните курсове към датата на отчета. Приходите и разходите на чуждестранните дейности се превалутират в български лева по обменните курсове към датите на транзакциите. Разликите от валутна преоценка се признават в другите всеобхватни доходи. Функционалната валута на чуждестранните дейности в Кипър ръководството приема, че е евро. Функционалната валута на чуждестранните дейности в Албания ръководството приема, че е албански лек.

(d) Финансови активи

(i) Признаване

Групата признава финансов актив когато стане страна по договорните условия на инструмента. Групата първоначално признава търговските и другите вземания към датата на транзакцията. Вземанията от клиентите възникват, когато сумите се предоставят на кредитополучателите. Всички финансови активи се признават първоначално по справедлива стойност плюс, в случай на финансов актив не по справедлива стойност в печалба или загуба, транзакционните разходи пряко отнасящи се до придобиването на финансовия актив.

Групата класифицира финансовите си активи в следните категории: финансови активи отчитани по амортизирана стойност; финансови активи отчитани по справедлива стойност в другия всеобхватен доход; финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата. Ръководството определя класификацията на инвестициите при първоначалното им признаване съобразно бизнес модела за управление на дадения клас финансови активи и договорните характеристики на паричните потоци на финансовия актив.

(ii) Финансови активи отчитани по амортизирана стойност

Дългови инструменти, които Групата държи в рамките на бизнес модел с цел събиране на договорените парични потоци и при които договорните парични потоци пораждат плащания единствено на главница и лихва се отчитат по амортизирана стойност. След първоначалното признаване активите се отчитат по амортизирана стойност.

2. Основни елементи на счетоводната политика, продължение

(d) Финансови активи, продължение

(ii) *Финансови активи отчитани по амортизирана стойност*

Отчитането по амортизирана стойност изисква прилагането на метода на ефективния лихвен процент. Амортизираната стойност на финансов актив пасив е стойността по която финансовият актив е отчетен първоначално, намалена с погашенията по главницата плюс или минус натрупаната амортизация с използване на метода на ефективния лихвен процент на всяка разлика между първоначалната стойност и стойността на падеж и намалена с обезценката.

(iii) *Финансови активи отчитани по справедлива стойност в другия всеобхватен доход*

Дългови инструменти, които Групата държи в рамките на бизнес модел с цел както събиране на договорените парични потоци така и продажба на актива и при които договорните парични потоци пораждат плащания единствено на главница и лихва се отчитат по справедлива стойност в другия всеобхватен доход. След първоначалното признаване активът се оценява по справедлива стойност с отчитане на промените в справедливата стойност в преоценъчния резерв на инвестициите в ценни книжа (другия всеобхватен доход). Когато дълговият инструмент се отпише, натрупаните печалби или загуби признати в другия всеобхватен доход се прехвърлят в печалбата или загубата.

(iv) *Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата*

Позицията съдържа две подкатегории: финансови активи държани за търгуване и финансови активи, които не са класифицирани в горните две категории. Даден финансов актив се класифицира в тази категория ако е придобит с цел продажба в кратък срок или договорните му характеристики не отговарят на условието да пораждат плащания единствено на главница и лихва. Деривативите също се категоризират като държани за търгуване, освен ако не са определени за хеджиращи инструменти.

Групата не определя никой дългов инструмент за отчитане по справедлива стойност в печалбата или загубата за да премахне или значително да намали т. нар. счетоводно несъответствие.

(v) *Капиталови инструменти отчитани по справедлива стойност в другия всеобхватен доход*

Групата може да направи неотменим избор да признава промените в справедливата стойност в инвестициите в капиталови инструменти в другия всеобхватен доход вместо в печалбата или загубата. Печалбите или загубите от промени в справедливата стойност ще се показват в другия всеобхватен доход и последващо няма да могат да се прекласифицират в печалбата или загубата. Когато капиталовият инструмент се отпише, натрупаните печалби или загуби признати в другия всеобхватен доход направо се прехвърлят в други резерви и неразпределена печалба.

(vi) *Оценка по справедлива стойност*

Справедлива стойност е цената, която би била получена при продажба на актив или платена при прехвърляне на пасив при обичайна сделка между пазарни участници на основния пазар, или при липса на такъв, най-изгодния пазар, до който Групата има достъп към датата на оценяване. Справедливата стойност на пасив отразява ефекта от риска от неизпълнение на задължения.

Когато е приложимо, Групата използва котираната цена на активен пазар за определяне на справедливата стойност на този инструмент. Пазарът се счита за активен, когато сделките за актив или пасив се извършват с достатъчна честота и обем, така че да позволява предоставяне на текуща информация за цените.

2. Основни елементи на счетоводната политика, продължение

(d) Финансови активи, продължение

(vi) Оценка по справедлива стойност, продължение

Когато липсва котирана цена на активен пазар, Групата следва да използва максимално подходящи наблюдаеми входящи данни и да свежда до минимум използването на ненаблюдаеми данни. Целта на използването на дадена техника за оценяване е да се оцени приблизително цената, по която би се осъществила обичайна сделка между пазарни участници.

Най-доброто свидетелство за справедлива стойност при първоначално признаване е цената на транзакцията (т.е. справедливата стойност на полученото или дадено възнаграждение). Ако Групата счита, че съществува разлика между справедливата стойност при първоначално признаване и цената на сделката, и справедливата стойност нито е подкрепена от доказателства за котирана цена на активен пазар за идентичен актив или пасив, нито се базира на техника на оценяване, която използва единствено данни от наблюдаеми пазари, тогава финансовият инструмент първоначално се признава по справедлива стойност, коригирана с разликата между справедливата стойност при първоначално признаване и цената на сделката. Последващо тази разлика се признава в печалбата или загубата по подходящ начин според живота на инструмента, но не по-късно от момента, в който е възможно да се направи оценка на актива, напълно използвайки изцяло наблюдаеми пазарни данни или когато сделката е приключена.

Ако актив или пасив, оценяван по справедлива стойност, има цена „купува“ и цена „продава“, Групата признава активите и дългите позиции по цена „купува“ и пасивите и късите позиции по цена „продава“.

Групата, която държи група финансови активи и финансови пасиви, е изложена на пазарни рискове и на кредитен риск. Ако Групата ги управлява въз основа на нетната си експозиция към пазарни рискове или кредитен риск, оценяването на справедливата стойност е въз основа на цената, която би получило при продажбата на нетна дълга позиция за определена рискова експозиция или платило при прехвърлянето на нетна къса позиция за определена рискова експозиция. В такива случаи е необходимо Групата да разпредели корекциите на равнище портфейл към отделните активи или пасиви, които образуват Групата на финансовите активи и финансовите пасиви според корекцията за относителния риск на всеки един инструмент от Групата.

Групата оповестява прехвърлянето между нивата в йерархията на справедливите стойности в края на отчетния период, през който се е осъществила промяната.

(vii) Отписване

Групата отписва финансов актив, когато договорните права върху паричните потоци от този актив падежират или когато Групата е прехвърлила тези права чрез сделка, при която всички съществени рискове и изгоди произтичащи от собствеността на актива се прехвърлят на купувача. Всяко участие във вече прехвърлен финансов актив, което Групата запазва или създава, се отчита самостоятелно като отделен актив или пасив.

Групата отписва финансов пасив, когато договорните задължения по него се погасят, изтекът или бъдат отменени.

Групата извършва сделки, при които прехвърля финансови активи, признати в нейния отчет за финансовото състояние, като запазва всички или по-голяма част от рисковете и изгодите свързани с тези активи. В случаите когато Групата е запазила всички или по-голяма част от рисковете и изгодите свързани с активите, последните не се отписват от отчета за финансовото състояние (пример за такива сделки са репо сделките - продажба с уговорка за обратно изкупуване).

При сделки, при които Групата нито запазва, нито прехвърля рисковете и изгодите, свързани с

2. Основни елементи на счетоводната политика, продължение

(d) Финансови активи, продължение

(vii) Отписване, продължение

финансов актив, последният се отписва от отчета за финансовото състояние тогава и само тогава, когато Групата е загубила контрол върху него. Правата и задълженията, които Групата запазва в тези случаи се отчитат отделно като актив или пасив. При сделки, при които Групата запазва контрол върху актива, неговото отчитане в отчета за финансовото състояние продължава, но до размера определен от степента, до която Групата е запазила участието си в актива и носи риска от промяна в неговата стойност.

(e) Парични средства

Паричните средства включват пари в брой, парични средства, депозирани в централните банки и краткосрочни високоликвидни сметки и вземания от банки с оригинален матуритет до три месеца.

(f) Инвестиции

Инвестиции, държани от Групата с цел получаване на печалба вследствие на краткосрочни продажби или обратни покупки, се класифицират като финансови активи за търгуване. Инвестиции в дългови инструменти, които Групата държи в рамките на бизнес модел с цел събиране на договорените парични потоци, се класифицират като финансови активи отчитани по амортизирана стойност. Инвестиции в дългови инструменти, които Групата държи в рамките на бизнес модел с цел събиране на договорените парични потоци и продажба се класифицират като финансови активи отчитани по справедлива стойност в другия всеобхватен доход. Всички останали инвестиции, включително тези, договорните условия на които не удовлетворяват изискването да пораждат плащания само на главница и лихва, се класифицират като отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата.

(g) Споразумения за отдаване и наемане на ценни книжа, репо сделки

(i) Отдаване и наемане на ценни книжа

Инвестиции, отдадени по силата на споразумения за отдаване под наем на ценни книжа, се отчитат в отчета за финансовото състояние и се оценяват съгласно счетоводната политика, приложима за активи за търгуване или съответно за активи на разположение за продажба. Паричните средства, получени като обезпечения при отдаване под наем на ценни книжа, се отчитат като задължения към банки или други клиенти. Инвестициите, наети по споразумения за наем на ценни книжа, не се признават като актив на Групата. Паричните средства, предоставени по договори за наем на ценни книжа, се отчитат като кредити и аванси на банки или други клиенти. Приходите и разходите, възникнали в резултат на сделки за наемане или отдаване на ценни книжа, се признават на принципа на начисляването за периода на извършване на сделките като приход или разход за лихви.

(ii) Споразумения за репо сделки

Групата сключва договори за покупка (продажба) на инвестиции по силата на споразумения за обратна продажба (покупка) на идентични инвестиции на предварително определена бъдеща дата по определена фиксирана цена. Закупените инвестиции, подлежащи на обратна продажба на определена бъдеща дата, не се признават в отчета за финансовото състояние.

Изплатените суми се отчитат като заеми на банки или други клиенти, като съответните ценни книжа се отчитат като обезпечение. Инвестиции, продадени по споразумения за обратно откупуване, продължават да се отчитат в отчета за финансовото състояние и се оценяват съгласно счетоводната политика като активи за търгуване или като активи на разположение за продажба. Получените суми от продажбата се отчитат като задължения към банки или други клиенти.

Разликата между стойностите при покупка (продажба) и при обратната продажба (покупка) се начислява за периода на сделката и се представя като лихвен приход (разход).

2. Основни елементи на счетоводната политика, продължение

(h) Привлечени средства

(ii) Споразумения за репо сделки, продължение

Привлечените средства се признават първоначално по цена на придобиване, която включва получените средства (справедливата стойност на полученото вложение), нетно от разходите по сделката. В последствие привлечените средства се представят по амортизирана стойност, като всяка разлика между получените средства и стойността на падеж се признава в печалбата или загубата за периода на привлечените средства по метода на ефективния лихвен процент.

Когато Групата закупи свой дълг, той се отписва от отчета за финансовото състояние и разликата между балансовата стойност на дълга и платената сума се включва в други нетни оперативни приходи.

(i) Компенсиране

Финансовите активи и пасиви се компенсират, а нетната стойност се отчита в отчета за финансовото състояние, когато Групата има законно право да компенсира признатите стойности и възнамерява да извърши уреждане на сделките на нетна основа.

(j) Обезценка на финансови активи

Групата признава 12-месечна очаквана кредитна загуба като загуба от обезценка когато няма значително увеличение на кредитния риск спрямо първоначалното признаване. Когато има значително увеличение на кредитния риск спрямо първоначалното признаване като загуба от обезценка се признават очакваните кредитни загуби за остатъчния живот на финансовия актив.

Увеличението на кредитния риск се определя от информация относно следните фактори и събития за длъжника или експозицията:

- вътрешнобанков поведенчески скоринг за физическите лица, както и за търговци и институции с експозиции с размер под праг на същественост;
- намаление на кредитната оценка (външна или вътрешнобанкова) с определена степен при търговци и институции с експозиции с размер над праг на същественост;
- наличие на просрочие;
- други индикации.

(k) Имоти и оборудване

Земята и сградите са представени в отчета за финансовото състояние по преоценена стойност, която е справедливата стойност към датата на преоценката, намалена с последващо начислената амортизация и последващо начислената обезценка. Всички други класове активи имоти и оборудване са представени в отчета за финансовото състояние по цена на придобиване, намалена с начислената амортизация и начислената обезценка.

Амортизацията се начислява на база линейния метод по установени норми с цел намаляване стойността на дълготрайните активи в рамките на очаквания срок на тяхното използване. Подолу са представени използваните годишни амортизационни норми:

Активи	%
• Сгради	3 - 4
• Съоръжения и оборудване	10 - 50
• Стопански инвентар	10 - 15
• Транспортни средства	10 - 20
• Подобрения на наети сгради	2 - 50

Активите не се амортизират до момента на тяхното въвеждане в експлоатация и прехвърлянето им от активи в процес на изграждане в съответната категория активи.

2. Основни елементи на счетоводната политика, продължение

(l) Нематериални активи

Нематериални активи, придобити от Групата, се отчитат по цена на придобиване, намалена с натрупаната амортизация и със загубите от обезценка.

Амортизацията се изчислява на база линейния метод за периода на очаквания срок на ползване. По-долу са представени използваните годишни амортизационни норми:

Активи	%
• Лицензи и търговски марки	10 - 14
• Програмни продукти	10 - 50

(m) Инвестиционни имоти

Инвестиционен имот е такъв имот (земя или сграда – или част от сграда – или и двете), който е държан с цел приходи от наеми или увеличаване на стойността. Банката избира за своята счетоводна политика на отчитане на инвестиционните имоти модела на справедлива стойност и го прилага последователно за всички свои инвестиционни имоти. Инвестиционните имоти първоначално се признават по цена на придобиване, а в последствие се отчитат по справедлива стойност и приходите и разходите от преоценка се признават в печалбата в периода на възникването им. Прекласифициране от активи придобити като обезпечения, отчитани като материални запаси, в инвестиционни имоти се допуска при наличие на договор за отдаване под наем на съответния имот. Справедливата стойност на активите от клас инвестиционни имоти е определена от независими външни оценители на имущество, имащи призната професионална квалификация и скорошен опит с оценяването на имоти с местонахождение и категория сходни на оценяваните чрез използване на надежни техники за определянето на справедливите стойности.

(n) Провизии

Провизия се отчита в отчета за финансовото състояние, когато Групата е поела законов или договорен ангажимент в резултат на минало събитие, погасяването на който е вероятно да бъде свързано с намаляване на икономически ползи и може да се направи надеждна оценка на сумата на задължението. В случай че ефектът е съществен, провизията се определя чрез дисконтиране на очакваните бъдещи парични потоци на база дисконтов фактор. Дисконтовият фактор се определя преди облагане с данъци и отразява текущата пазарна оценка на стойността на парите във времето и специфичните рискове за задължението.

(o) Акцепти

Един акцепт възниква, когато Групата се съгласява да плати, на определена бъдеща дата, определена сума по поет ангажимент. Акцептите на Групата възникват най-вече по потвърдени акредитиви, предвиждащи плащане в известен период след получаване на необходимите документи. Групата се договаря повечето задължения по акцепти да бъдат платени на по-късна дата от тази, на която клиентът плаща сумата. Акцептите са отразени в други привлечени средства.

(p) Задбалансови ангажименти

При осъществяване на обичайната си дейност Групата сключва договори за задбалансови ангажименти като банкови гаранции и акредитиви. Групата признава провизия по поети условни задължения когато има сегашно задължение в резултат на минало събитие, вероятно е да се формира изходящ паричен поток, за да се погаси задължението и могат да бъдат направени надеждни изчисления за размера на задължението.

(q) Данъчно облагане

Данъкът върху печалбата за периода включва текущ данък и промяна в отсрочения данък. Текущият данък включва сумата на данъка, която следва да се плати върху очакваната облагаема печалба за годината въз основа на действащата данъчна ставка към деня на

изготвяне на отчета за финансовото състояние и всички корекции върху дължимия данък за минали години.

2. Основни елементи на счетоводната политика, продължение

(q) Данъчно облагане, продължение

Отсроченият данък се изчислява чрез прилагане на метода на балансовите пасиви върху всички времеви разлики между балансовата стойност на даден актив или пасив съгласно финансовите отчети и стойността, изчислена за данъчни цели.

Отсроченият данък се изчислява на базата на данъчните ставки, които се очакват да бъдат действащи, когато активът се реализира или задължението се погаси. Ефектът върху отсрочения данък от промяна на данъчните ставки се отчита в печалбата или загубата, с изключение на случаите, когато се отнася до суми, отчетени или в другите всеобхватни доходи или директно в собствения капитал.

Отсрочен данъчен актив се признава само до размера, до който е вероятно получаването на бъдещи данъчни печалби, срещу които може да се оползотворят неизползваните данъчни загуби или данъчен кредит. Отсрочените данъчни активи се намаляват в съответствие с намалението на вероятността за реализиране на данъчни ползи.

(r) Съществени счетоводни оценки и преценки при прилагането на счетоводната политика

Групата прави оценки и допускания, които засягат отчетните стойности на активите и пасивите през следващата финансовата година. Оценка и преценка непрекъснато се преразглеждат и се базират на историческия опит и други фактори, включително очакване на бъдещи събития, които се смятат за основателни при определени обстоятелства.

Информация за оценки и оценъчна несигурност, за които има значителен риск от промяна към 31 декември 2021 г. са изброени по-долу и са свързани с обезценката на активи, подоходните данъци и следните бележки, свързани с други елементи на отчета:

- Бележки 5, 19 – определяне на справедливата стойност на финансови инструменти, земи и сгради чрез оценъчни техники, при които входящите данни за финансовите активи и пасиви не са базирани на налична пазарна информация. Ръководството използва техники за оценяване на справедливата стойност на финансови инструменти (при липса на котирани цени на активен пазар) и нефинансови активи. При прилагане на техники за оценяване ръководството използва в максимална степен пазарни данни и предположения, които пазарните участници биха възприели при оценяването на даден инструмент. Когато липсват приложими пазарни данни, ръководството използва своята най-добра оценка на предположенията, които биха направили пазарните участници. Тези оценки могат да се различават от действителните цени, които биха били определени при справедлива пазарна сделка между информирани и желаещи страни в края на отчетния период.
- Бележки 11, 16, 18 - Измерване на очакваните кредитни загуби - Кредитните загуби представляват разликата между всички договорни парични потоци, дължими на Групата и всички парични потоци, които Групата очаква да получи. Очакваните кредитни загуби са вероятно претеглена оценка на кредитните загуби, които изискват преценката на Групата. Очакваните кредитни загуби са дисконтирани с първоначалния ефективен лихвен процент (или с коригирания спрямо кредита ефективен лихвен процент за закупени или първоначално създадени финансови активи с кредитна обезценка).
- Бележка 16, 18 – дългови инструменти, отчитани по амортизируема стойност - Анализът и намеренията на ръководството са потвърдени от бизнес модела на държане на дълговите инструменти, които отговарят на изискванията за получаване на плащания единствено на главница и лихви и държане на активите до събирането на договорените парични потоци от облигациите, които са класифицирани като дългови инструменти, оценявани по амортизирана стойност.
- Бележка 24 – срок на лизинговите договори - При определяне на срока за лизинговите договори, ръководството взема предвид всички факти и обстоятелства, които създават

икономически стимул да упражняват опция за удължаване или не упражняват опция за прекратяване. Опциите за удължаване (или периодите след опциите за прекратяване) са

2. Основни елементи на счетоводната политика, продължение

(r) Съществени счетоводни оценки и преценки при прилагането на счетоводната политика, продължение

включени в срока на лизинга само ако е достатъчно сигурно, че лизинговият договор е удължен (или не е прекратен).

- Бележка 30 – в съответствие с МСС 37 Провизии, условни задължения и условни активи и вътрешните правила за заделяне на провизии при съдебни спорове Групата е признала провизии по съдебни спорове. Групата е ответник по съдебни дела, чиито изход може да доведе до задължения на стойност, различна от сумата на признатите във финансовия отчет провизии.

(i) Оценка на активите, придобити от обезпечения

Активите приети като обезпечение се оценяват по по-ниската от цената на придобиване и нетната реализуема стойност. При оценяване на нетната реализуема стойност на активите, Банката изготвя няколко модела за оценка (например дисконтирани бъдещи парични потоци) и ги сравнява с налична пазарна информация (например сходни сделки на пазара, оферти от потенциални купувачи).

(ii) Подходни данъци

Печалбата на Групата е обект на данъчно облагане в няколко юрисдикции, при което се прилагат значителни преценки при определянето на данъците. Има много операции и изчисления, за които категоричното определяне на данъците е несигурно в нормалния бизнес. Групата отчита пасиви по очаквани резултати от данъчни проверки, базирани на преценката дали ще бъдат дължими допълнителни данъци. Когато окончателният резултат от тези данъчни проверки се различава от предварително отчетените суми, тази разлика ще има влияние върху текущите данъци и отсрочените данъци в периода, в който те се определят.

(s) Доходи на акция

Групата представя данни за основни доходи на акция и доходи на акция с намалена стойност за обикновени акции на Банката. Основните доходи на акция се изчисляват като се раздели печалбата или загубата за периода, подлежаща на разпределение между притежателите на обикновени акции на Банката (числител) на среднопретегления брой на държаните обикновени акции за периода (знаменател). Доходите на акция с намалена стойност се определят като печалбата или загубата за периода, подлежаща на разпределение между притежателите на обикновени акции на Банката и среднопретегления брой на държаните обикновени акции за периода се коригират с ефекта от всички потенциални обикновени акции с намалена стойност, които се състоят от конвертируеми облигации и опции върху акции.

(t) Доходи на персонала

Планове с дефинирани вноски

План с дефинирани вноски е план за доходи след напускане, според който Банката плаща вноски на друго лице и няма никакви правни или конструктивни задължения да плаща допълнителни суми след това. Правителството на България носи отговорността за осигуряването на пенсии по планове за дефинирани вноски. Разходите по ангажимента на Банката да превежда вноски по плановете за дефинирани вноски, се признават текущо в печалби и загуби.

Планове с дефинирани доходи

План с дефинирани доходи е план за доходи след напускане, различен от план с дефинирани вноски. Нетното задължение на Групата за планове с дефинирани доходи се изчислява като се прогнозира сумата на бъдещите доходи, които служителите са придобили в замяна на своите услуги в текущия и предходни периоди; и този доход се дисконтира, за да се определи неговата настояща стойност.

Банката има задължение за изплащане на доход при напускане на тези свои служители, които се пенсионира в съответствие с изискванията на чл. 222, ал. (3) от Кодекса на Труда (КТ).

2. Основни елементи на счетоводната политика, продължение

(t) Доходи на персонала, продължение

Съобразно тези разпоредби на КТ, при прекратяване на трудовия договор на служител придобил право на пенсия, работодателят му изплаща обезщетение в размер на две месечни брутни работни заплати. В случай, че служителят е работил при същия работодател през последните 10 години от трудовия му стаж – има право на обезщетение в размер на брутното му трудово възнаграждение за срок от 6 месеца. Към датата на отчета за финансовото състояние ръководството оценява приблизителния размер на потенциалните разходи за всички служители, чрез използването на метода на прогнозните кредитни единици.

За последните две години Банката е правила предварителни разчети за дължимите провизии за пенсии и не е установила съществени по размер задължения.

Доходи при прекратяване

Доходи при прекратяване се признават като разход, когато Групата се е ангажира ясно, без реална възможност за отказ, с официален подробен план, с който или да прекрати работни отношения преди нормалната дата на пенсиониране, или да предостави обезщетения при прекратяване, в резултат на предложение, направено за насърчаване на доброволното напускане. Доходи при прекратяване за доброволно напускане са признати като разход, ако Банката е отправила официално предложение за доброволно прекратяване и е вероятно, че офертата ще бъде приета, а броят на приелите може да се оцени надеждно. Ако обезщетения се дължат за повече от 12 месеца след края на отчетния период, те се дисконтират до тяхната настояща стойност.

Краткосрочни доходи на наети лица

Задължения за краткосрочните доходи на наети лица се оценяват на недисконтирана база и са отчетени като разход когато свързаните с тях услуги се предоставят.

Пасив се признава за сумата която се очаква да бъде изплатена по краткосрочен бонус в пари или планове за разпределение на печалбата, ако Групата има правно или конструктивно задължение да заплати тази сума като резултат от минали услуги, предоставени от служител, и задължението може да се оцени надеждно. Групата признава като задължение недисконтираната сума на оценените разходи по платен годишен отпуск, очаквани да бъдат заплатени на служителите в замяна на труда им за изминалия отчетен период.

(u) Застрахователни договори

Класификация на застрахователни договори

Договори, при които Групата поема съществен застрахователен риск от друга страна (застраховано лице) чрез компенсация на застрахованото лице или друг бенефициент, при специфично несигурно бъдещо събитие (застрахователно събитие), което влияе неблагоприятно на застрахованото лице или бенефициента, се класифицират като застрахователни договори.

Застрахователен е всеки риск, който не е финансов. Финансов риск е рискът свързан с евентуална бъдеща промяна в един или няколко от изброените: лихва, цена на ценната книга, пазарни цени, валутни цени, ценови индекс, кредитен рейтинг, кредитен индекс или друга променлива, при условие че в случай на нефинансови променливи, променливата не е специфична за страните по договора. Застрахователните договори могат също да прехвърлят част от финансовия риск.

Записани премии

Записаните премии се признават за приход на база дължимата годишна премия от осигурените лица за премиения период, започващ през финансовата година или дължимата еднократна премия за целия период на покритие на застрахователните договори, сключени през

финансовата година. Брутните премии не се признават, когато бъдещите парични потоци по тях не са сигурни. Записаните премии се показват брутно от дължимите комисионни на агенти.

2. Основни елементи на счетоводната политика, продължение

(u) Застрахователни договори, продължение

Сторнирани премии

Сторнирани премии по застраховане са премиите по договорите за застраховане, за които има нарушение на общите условия, неразделна част от Застрахователния договор или промяна в условията на договора. Сторнирани премии през текущата година, отнасящи се за полици сключени през текущата година, намаляват брутният премиен приход на Групата. Сторнирани премии през текущата година, отнасящи се за полици сключени през предходна година, увеличават разходите направени през периода от Групата.

Пренос-премиен резерв

Пренос-премийният резерв е образуван за покриване на претенции, административни и други разходи, които могат да възникнат по съответния действащ застрахователен договор, след края на отчетния период. Базата за определяне на пренос-премийния резерв съответства на

базата на признаване на премийния приход в годишния финансов отчет на Групата. Пренос-премийният резерв е изчислен по метода на точната дата, при който премията е умножена с коефициент на разсрочване, получен като съотношение на броя на дните през който договорът ще бъде в сила през следващия отчетен период към целия срок на договора, изразен в брой дни.

Резерв за неизтекли рискове

Образува се за покриване на рискове за времето между края на отчетния период и датата, на която изтича срокът на съответния застрахователен договор, за да се покрият плащанията и разходите, свързани с тези рискове, които се очаква да превишават образувания пренос-премиен резерв.

Възникнали претенции по застрахователни договори

Претенциите, възникнали от застраховане, включват платените претенции и разходите за обработката им, платими през финансовата година, заедно с изменението в резерва за предстоящи плащания.

Резерв за предстоящи плащания

Резервът за предстоящи плащания се изчислява въз основа на сумата на всички претенции по събития, възникнали през текущия и предишни периоди, които не са платени към края на периода. Към резерва се включва и сума за претенции по възникнали, но необявени претенции, изчислена като процент от размера на спечелените премии през финансовата година, както и сумата за възобновими претенции.

Аквизиционни разходи

Аквизиционните разходи включват комисиони, начислени на посредници, агентски и брокерски комисиони.

(v) Лизинг

(i) Дружеството като лизингополучател

За новите договори, сключени на или след 1 януари 2019 г. Групата преценява дали даден договор е или съдържа лизинг. Лизингът се определя като „договор или част от договор, който предоставя правото да се използва актив (базовият актив) за определен период от време в замяна на възнаграждение.“ За да приложи това определение, Групата извършва три основни преценки:

- дали договорът съдържа идентифициран актив, който или е изрично посочен в договора, или е посочен по подразбиране в момента, когато активът бъде предоставен за ползване;

2. Основни елементи на счетоводната политика, продължение

(v) Лизинг, продължение

(i) Дружеството като лизингополучател, продължение

- Групата има правото да получава по същество всички икономически ползи от използването на актива през целия период на ползване, в рамките на определения обхват на правото му да използва актива съгласно договора;
- Групата има право да ръководи използването на идентифицирания актив през целия период на ползване.

Групата оценява дали има правото да ръководи „как и с каква цел“ ще се използва активът през целия период на ползване.

Оценяване и признаване на лизинг от Групата като лизингополучател

На началната дата на лизинговия договор Групата признава актива с право на ползване и пасива по лизинга в отчета за финансовото състояние. Активът с право на ползване се оценява по цена на придобиване, която се състои от размера на първоначалната оценка на пасива по лизинга, първоначалните преки разходи, извършени от Групата, оценка на разходите, които лизингополучателят ще направи за демонтаж и преместване на основния актив в края на лизинговия договор и всякакви лизингови плащания, направени преди датата на започване на лизинговия договор (минус получените стимули по лизинга).

Групата амортизира актива с право на ползване по линейния метод от датата на започване на лизинга до по-ранната от двете дати: края на полезния живот на актива с право на ползване или изтичане на срока на лизинговия договор. Групата също така преглежда активите с право на ползване за обезценка, когато такива индикатори съществуват.

На началната дата на лизинговия договор Групата оценява пасива по лизинга по настоящата стойност на лизинговите плащания, които не са изплатени към тази дата, дисконтирани с лихвения процент, заложен в лизинговия договор, ако този процент може да бъде непосредствено определен или диференциалния лихвен процент на Дружеството.

Групата прилага считано от 01.01.2019 г. МСФО 16 Лизинг. За целта е направен анализ на изискванията на същия и са установени следните съществени моменти в него:

МСФО 16 Лизинг въвежда нови правила за отчитане на договорите за лизинг. На първо място, стандартът изисква да се направи анализ дали и кои споразумения с или без правната форма на лизинг, представляват лизинг или съдържат елементи на лизинг, съгласно даденото от МСФО 16 пар.9 определение на лизинг. Съгласно пар.9, дадено споразумение представлява лизинг или съдържа елементи на лизинг, ако:

- има *определен* актив и

- с договора се прехвърля *правото на контрол върху използването* на определения актив за определен период от време срещу възнаграждение.

В общия случай се изисква от лизингополучателя в началната дата на лизинга да признае актив, произтичащ от право на ползване срещу лизингово задължение.

Също така, вместо да прилага изискванията за признаване на актив за ползване срещу задължение за плащане по лизингов договор, лизингополучателят може да избере да отчита лизинговите договори като разход по линейния метод през срока на лизинга при следните видове договори:

- със срок до 12 месеца от началната дата на прилагане на МСФО 16

- лизингов актив с ниска стойност

2. Основни елементи на счетоводната политика, продължение

(v) Лизинг, продължение

(i) Дружеството като лизингополучател, продължение

В процеса на оценяване на ефекта от прилагането на стандарта, Групата е предприела следните действия:

- Извършен е пълен преглед на всички договори, за да се прецени дали допълнителни договори няма да се считат за лизингови договори съгласно новата дефиниция на МСФО 16;

- Взето е решение да се приеме частично ретроспективно прилагане (което означава, че сравнителната информация няма да бъде променена). Частичното прилагане позволява да не се преценяват текущите договори дали съдържат лизинг и други облекчения.

Ръководството анализира ефекта от прилагането на стандарта с очакван срок на лизинга по договорите до 5 години, тъй като в голяма част от договорите за наем, по които Групата е страна като наемател, Групата има възможност за прекратяване след три или шест месечно предизвестие без неустойка. Дори и при останалите е налице такава възможност съгласно закона.

Това се отразява на очаквания действителен срок на лизинга, тъй като срокът на договорите зависи от вероятността Групата да упражни тази опция. Във връзка с това Групата преценява периода от пет години за показателен относно максималния размер на лизинговия срок, независимо че са налични договори с по-дълъг срок.

За да определи диференциалния лихвен процент, Групата използва лихвен процент състоящ се от безрисковия лихвен процент и надбавка отразяваща кредитния риск свързан с Групата и коригиран допълнително поради специфичните условия на лизинговия договор, в т.ч. срок, държава, валута и обезпечения.

Лизинговите плащания, включени в оценката на лизинговото задължение, се състоят от фиксирани плащания (включително по същество фиксирани), променливи плащания въз основа на индекс или процент, суми, които се очаква да бъдат дължими от лизингополучателя по гаранциите за остатъчна стойност и плащания, произтичащи от опции, ако е достатъчно сигурно, че Групата ще упражни тези опции.

След началната дата пасивът по лизинга се намалява с размера на извършените плащания и се увеличава с размера на лихвата. Пасивът по лизинга се преоценява, за да отрази преоценките или измененията на лизинговия договор или да отрази коригираните фиксирани по същество лизингови плащания.

Когато задължението за лизинг се преоценява, съответната корекция се отразява в актива с право на ползване или се признава в печалбата или загубата, ако балансовата стойност на актива с право на ползване вече е намалена до нула.

Групата е избрала да отчита краткосрочните лизингови договори и лизинга на активи с ниска стойност, като използва практическите облекчения, предвидени в стандарта. Вместо признаване на активи с право на ползване и задължения по лизингови договори, плащанията във връзка с тях се признават като разход в печалбата или загубата по линейния метод за срока на лизинговия договор.

В отчета за финансовото състояние, активите с право на ползване са представени на отделен ред "Активи с право на ползване", а задълженията по лизингови договори също са представени в отделен ред "Лизингови задължения".

Опциите за удължаване и прекратяване са включени в редица наеми на имоти на Групата. Те се използват за увеличаване на оперативната гъвкавост по отношение на управлението на активите, използвани в операциите ѝ.

2. Основни елементи на счетоводната политика, продължение

(v) Лизинг, продължение

(ii) Дружеството като лизингодател

В частта на МСФО 16 отнасяща се до Групата в качеството ѝ на лизингодател не бяха открити съществени изменения спрямо предходния МСС 17. Групата класифицира лизингов договор като финансов лизинг, ако по същество прехвърля всички рискове и ползи свързани със собствеността на актива предмет на лизинга. Всички други договори за лизинг се класифицират като оперативни.

При финансов лизинг Групата признава като актив вземане по договора в размер равен на нетната инвестиция в лизинга. През срока на лизинговия договор Групата признава лихвен приход по вземането по лихвен процент, отразяващ нормата на възвращаемост на нетната инвестиция в лизинга.

При оперативен лизинг Групата признава лизинговите плащания като приход на линейна база.

Като лизингодател, Групата класифицира своите лизингови договори като оперативен или финансов лизинг.

Лизинговият договор се класифицира като договор за финансов лизинг, ако с него се прехвърлят по същество всички рискове и изгоди от собствеността върху основния актив, и като договор за оперативен лизинг, ако с него не се прехвърлят по същество всички рискове и изгоди от собствеността върху основния актив.

3. Управление на риска

А. Търговски операции

Групата поддържа активни търговски позиции в ограничен брой недеривативни финансови инструменти. Повечето от търговските операции на Групата са насочени към клиенти. С цел задоволяване нуждите на клиенти Групата поддържа пакет от инструменти на паричния пазар и поддържа постоянна пазарна ликвидност, като търгува с други участници на пазара. Тези дейности обхващат търговията с финансови инструменти и дават възможност на Групата да предоставя на своите клиенти продукти от паричния пазар на конкурентни цени.

Групата управлява своите търговски операции по видове риск и на базата на различните категории притежавани търговски инструменти.

(i) Кредитен риск

Кредитен риск е общо рискът от загуби по позиции във финансови инструменти, следствие невъзможността на една или повече страни по експозицията да посрещнат своя ангажимент. Основни компоненти на кредитния риск:

1) Риск от неизпълнение

Рискът от неизпълнение е рискът емитентните на финансовите инструменти да не изпълнят своите задължения.

2) Кредитен риск от контрагента

Кредитен риск от контрагента е рискът контрагентът по определена сделка да изпадне в неизпълнение преди окончателния сетълмент на паричните потоци по сделката. Той възниква по сделки с деривативни инструменти, репо-сделки, сделки по предоставяне/получаване в заем на ценни книжа и стоки, маржин заемни сделки и транзакции с удължен сетълмент.

3) Сетълмент риск

Сетълмент риск за банката е рискът от неуредени сделки с ценни книжа, стоки или валута. Той възниква, както при сделки със сетълмент услуги на принципа „доставка

3. Управление на риска, продължение

A. Търговски операции, продължение

срещу плащане” (delivery versus payment – DvP) така и при търговия без DvP (“свободни доставки”). Извън обхвата на този вид риск са всички инструменти изложени на кредитен риск от контрагента.

Кредитния риск се следи текущо, съгласно вътрешните процедури по управление на риска, и се контролира посредством прилагането на минимални прагове за кредитно качество на емитент/контрагент и лимити за размер на експозицията според кредитното качество.

(ii) Пазарен риск

Пазарен риск е рискът, че справедливата стойност или бъдещите парични потоци на финансов инструмент ще варират поради промени в пазарните условия. Банката поема пазарен риск когато излиза на позиции по дългови инструменти, акции, деривативи и валутни транзакции. Този риск се управлява чрез прилагане на лимити на заетите позиции и тяхната рискова чувствителност, измерена посредством стойност под риск (Value at Risk), дюрация или други измерители, подходящи за отделна позиция по отношение нейната чувствителност към рискови фактори. Най-важните рискови фактори, които засягат търговските операции на

Банката, са промените на лихвените проценти (лихвен риск), промените на валутните курсове (валутен риск) и промените на цените на акциите (ценови риск).

Експозицията по отношение на пазарен риск се управлява в съответствие с лимитите за риск, определени от ръководството и приетата риск стратегия.

Value at Risk се изчислява и следи на дневна база и представлява част от управлението на риска в Банката. Стойността под риск се изчислява като се използва едnodневен хоризонт и 99% доверителен интервал, което означава, че съществува 1% вероятност търговският портфейл да се обезцени в рамките на един ден повече от изчисления за него VaR. Параметрите на VaR модела се оценяват на базата на експоненциално претеглени исторически данни за ценовите изменения на рисковите фактори.

В таблицата по-долу е представен в обобщен вид диапазонът на лихвения VaR за търговския портфейла от дългови финансови инструменти на Банката, оценявани по справедлива стойност:

	31 декември	2021 г.			31 декември
в хил. лв.	2021 г.	средно	минимално	максимално	2020 г.
VaR	0.0	0.4	0.0	38.4	0.0

B. Нетърговски операции

По-долу са изложени различните рискове, на които Групата е изложена по отношение на нетърговски операции, както и подходът, който е възприела за управлението им.

(i) Ликвиден риск

Ликвиден риск е рискът, че Групата ще срещне трудност при изпълнение на задължения, свързани с финансови пасиви. Ликвидният риск възниква във връзка с осигуряването на средства за дейностите на Групата и управлението на нейните позиции. Той има две измерения - риск от невъзможност да се финансират активи при подходящ матуритет и лихвени проценти и риск от невъзможност да се реализира актив при разумна цена и в приемлив срок за да се посрещнат задълженията.

Средствата се привличат посредством набор от инструменти, включително депозити, други привлечени средства, подчинени дългови инструменти, както и акционерен капитал. По този

3. Управление на риска, продължение

В. Нетърговски операции, продължение

(i) Ликвиден риск, продължение

начин се увеличава възможността за гъвкавост при финансиране на дейностите на Групата, намалява се зависимостта от един източник на средства и понижава стойността на привлечения ресурс. Групата се стреми да поддържа баланс при срочността на привлечения ресурс и гъвкавост при използването на средства с различна матуритетна структура. Групата извършва текуща оценка на ликвидния риск посредством идентифициране и следене промените по отношение на необходимостта от средства за постигането на целите, заложили в цялостната ѝ стратегия. Органът за управление на ликвидността е Съветът по управление на активите, пасивите и ликвидността.

В изпълнение на изискванията на Закона за кредитните институции, Наредба №7 на БНБ за организацията и управлението на рисковете в банките и Директива 2014/59/ЕС на Европейския парламент и на Съвета за създаване на рамка за възстановяване и реструктуриране на кредитни институции и инвестиционни посредници, Първа инвестиционна банка АД изготви план за възстановяване при възникване на финансови затруднения. В него са заложили количествени и качествени сигнали за ранно предупреждение, както и индикатори за възстановяване като например капиталови

индикатори, индикатори за ликвидност, индикатори за доходност, пазарно-ориентирани индикатори, при настъпването на които се задействат мерки за възстановяване. Ликвидните индикатори включват съотношение на ликвидно покритие (LCR); нетен отлив от финансиране; съотношение на ликвидни активи към депозити от нефинансови клиенти; съотношение на нетно стабилно финансиране (NSFR). Обособени са също така и различни стрес сценарии относно идиосинкратичен шок, системен шок и комбиниран шок.

При възникване на ликвиден натиск са изградени системи за бързо и адекватно реагиране, които включват привличане на допълнителни средства от местния и чуждестранните пазари чрез емитиране на подходящи финансови инструменти в зависимост от конкретния случай, както и реализиране на неликвидни активи, при ясно разпределени нива на вземане на решения. С цел редуциране на ликвидния риск са заложили и превантивни мерки, насочени към повишаване на матуритета в привлечените средства от клиенти, стимулиране на дългосрочните взаимоотношения банка клиент и повишаване на клиентската удовлетвореност. С цел адекватно управление на ликвидния риск Банката осъществява мониторинг на паричните потоци на дневна основа.

Като част от управлението на ликвидния риск Групата поддържа ликвидни активи, състоящи се от парични средства, парични еквиваленти и държавни ценни книжа, които могат да бъдат продадени веднага за да се осигури ликвидност:

Ликвидни активи	2021	2020
<i>в хил. лв.</i>		
Средства в централни банки	1,455,038	1,611,383
Парични средства и разплащателни сметки в други банки	505,826	536,182
Необременени държавни ценни книжа	974,719	797,949
Злато	2,818	2,661
Общо ликвидни активи	2,938,401	2,948,175

Разумното управление на ликвидността изисква избягване на концентрация на привлечените средства от големи вложители. Ежедневно се извършва анализ на значимите по размер привлечени средства и се съблюдава диверсификацията в общия портфейл от пасиви.

3. Управление на риска, продължение

В. Нетърговски операции, продължение

(i) Ликвиден риск, продължение

Към 31 декември 2021 г. средствата, привлечени от тридесетте най-големи небанкови депозанта представляват 7.40% от общата сума задължения към други клиенти (31 декември 2020 г.: 5.88%).

Един от основните коефициенти, използвани от Групата за управление на ликвидния риск, е съотношението на ликвидни активи към общия размер на привлечените средства от други клиенти.

	31 декември 2021 г.	31 декември 2020 г.
Съотношение на покритие с ликвидни активи на привлечените средства от други клиенти	29.46%	30.90%

В следващата таблица е направен анализ на финансовите активи и пасиви на Групата по балансова стойност, представени по матуритетна структура според договорния срок до падеж.

Матуритетна структура към 31 декември 2021 г.

в хил. лв.	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	От 3 месеца до 1 година	Над 1 година	С неопред. падеж	Общо
Активи						
Парични средства и вземания от централни банки	1,970,814	-	-	-		1,970,814
Финансови активи отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата	244,379	-	-	-	24,359	268,738
Финансови активи отчитани по справедлива стойност в другия всеобхватен доход	1,088,905	-	-	-	-	1,088,905
Финансови активи отчитани по амортизирана стойност	-	-	-	316,139	-	316,139
Вземания от банки и финансови институции	77,836	5,909	963	2,748	-	87,456
Вземания от клиенти	775,717	162,175	1,102,093	4,613,959	-	6,653,944
Други финансови активи	1,042	-	-	-	-	1,042
Общо финансови активи	4,158,693	168,084	1,103,056	4,932,846	24,359	10,387,038
Пасиви						
Задължения към банки	8,722	-	-	-	-	8,722
Задължения към други клиенти	5,891,987	1,145,143	2,320,041	616,460	-	9,973,631
Други привлечени средства	5,780	42,839	3,992	67,391	-	120,002
Финансови пасиви отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата	-	-	-	2,164	-	2,164
Подчинен срочен дълг	-	-	-	9,622	-	9,622
Хибриден дълг	-	-	-	-	320,733	320,733
Други финансови пасиви, нетно	(81)	2,853	(606)	-	-	2,166
Общо финансови пасиви	5,906,408	1,190,835	2,323,427	695,637	320,733	10,437,040
Положителна/(отрицателна) разлика в срочността на активите и пасивите	(1,747,715)	(1,022,751)	(1,220,371)	4,237,209	(296,374)	(50,002)

3. Управление на риска, продължение

В. Нетърговски операции, продължение

(i) Ликвиден риск, продължение

В таблицата инвестициите отчитани по справедлива стойност в другия всеобхватен доход са представени с матуритет до 1 месец, тъй като отразяват възможността на ръководството да ги реализира в краткосрочен план при необходимост.

Текущите неусвоени части от предоставени заеми не се отчитат за ликвиден риск, тъй като ръководството смята, че договорените условия позволяват на Групата по всяко едно време да преустанови предоставянето на средства на своите кредитополучатели при очаквано повишаване на техния кредитен риск.

В частта на вземанията от клиенти са посочени и вземанията по финансов лизинг.

Матуритетна структура към 31 декември 2020 г.

в хил. лв.	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	От 3 месеца до 1 година	Над 1 година	С неопред. падеж	Общо
Активи						
Парични средства и вземания от централни банки	2,133,197	-	-	-	-	2,133,197
Финансови активи отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата	243,846	-	-	-	23,083	266,929
Финансови активи отчитани по справедлива стойност в другия всеобхватен доход	825,882	-	-	-	-	825,882
Финансови активи отчитани по амортизирана стойност	-	-	-	199,830	-	199,830
Вземания от банки и финансови институции	85,849	4,387	755	15,120	-	106,111
Вземания от клиенти	819,458	218,111	776,001	4,499,317	-	6,312,887
Други финансови активи	724	-	-	4,386	-	5,110
Общо финансови активи	4,108,956	222,498	776,756	4,718,653	23,083	9,849,946
Пасиви						
Задължения към банки	2,747	-	-	-	-	2,747
Задължения към други клиенти	5,148,701	1,136,114	2,574,551	682,910	-	9,542,276
Други привлечени средства	8	20	3,857	99,764	-	103,649
Подчинен срочен дълг	-	-	-	9,623	-	9,623
Хибриден дълг	-	-	-	-	267,579	267,579
Други финансови пасиви, нетно	104	306	-	-	-	410
Общо финансови пасиви	5,151,560	1,136,440	2,578,408	792,297	267,579	9,926,284
Положителна/(отрицателна) разлика в срочността на активите и пасивите	(1,042,604)	(913,942)	(1,801,652)	3,926,356	(244,496)	(76,338)

3. Управление на риска, продължение

В. Нетърговски операции, продължение

(i) Ликвиден риск, продължение

В следващата таблица е направен анализ на финансовите активи и пасиви на Групата към 31 декември 2021 г., представени по остатъчен срок на базата на договорени недисконтирани парични потоци.

в хил. лв.	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	От 3 месеца до 1 година	Над 1 година	Общо
Финансови активи					
Парични средства и вземания от централни банки	1,970,814	-	-	-	1,970,814
Финансови активи отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата	268,738	-	-	-	268,738
Финансови активи отчитани по справедлива стойност в другия всеобхватен доход	1,088,905	-	-	-	1,088,905
Финансови активи отчитани по амортизирана стойност	49,884	97,804	-	170,666	318,354
Вземания от банки и финансови институции	77,836	5,909	963	2,748	87,456
Вземания от клиенти	755,949	159,703	1,109,144	5,505,204	7,530,000
Общо финансови активи	4,212,126	263,416	1,110,107	5,678,618	11,264,267
Финансови пасиви					
Задължения към банки	8,722	-	-	-	8,722
Задължения към други клиенти	5,892,071	1,145,286	2,321,131	617,857	9,976,345
Други привлечени средства	5,782	42,910	4,008	69,965	122,665
Финансови пасиви отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата	-	-	-	2,164	2,164
Подчинен срочен дълг	-	-	376	11,141	11,518
Хибриден дълг	-	-	227,406	138,137	365,542
Общо финансови пасиви	5,906,575	1,188,196	2,552,921	839,264	10,486,956
Деривати държани за управление на риска					
Изходящ поток	52,622	-	-	-	52,622
Входящ поток	50,023	639	606	-	51,268
Паричен поток от деривати, нетно	(2,599)	639	606	-	(1,354)

3. Управление на риска, продължение

В. Нетърговски операции, продължение

(i) Ликвиден риск, продължение

В следващата таблица е направен анализ на финансовите активи и пасиви на Групата към 31 декември 2020 г., представени по остатъчен срок на базата на договорени недисконтирани парични потоци.

в хил. лв.	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	От 3 месеца до 1 година	Над 1 година	Общо
Финансови активи					
Парични средства и вземания от централни банки	2,133,197	-	-	-	2,133,197
Финансови активи отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата	266,929	-	-	-	266,929
Финансови активи отчитани по справедлива стойност в другия всеобхватен доход	825,882	-	-	-	825,882
Финансови активи отчитани по амортизирана стойност	-	-	39,150	166,008	205,158
Вземания от банки и финансови институции	85,849	4,387	755	15,120	106,111
Вземания от клиенти	800,971	216,457	773,023	5,393,518	7,183,969
Общо финансови активи	4,112,828	220,844	812,928	5,574,646	10,721,246
Финансови пасиви					
Задължения към банки	2,747	-	-	-	2,747
Задължения към други клиенти	5,148,965	1,136,589	2,578,545	688,085	9,552,184
Други привлечени средства	8	20	3,875	103,030	106,933
Подчинен срочен дълг	-	-	376	11,518	11,894
Хибриден дълг	-	-	27,577	291,236	318,813
Общо финансови пасиви	5,151,720	1,136,609	2,610,373	1,093,869	9,992,571
Деривати държани за управление на риска					
Изходящ поток	2,587	308	-	46,923	49,818
Входящ поток	733	1	-	48,896	49,630
Паричен поток от деривати, нетно	(1,854)	(307)	-	1,973	(188)

Очакваните парични потоци на Групата по някои финансови активи и финансови пасиви се различават значително от договорените парични потоци. Основните разлики са следните:

- Очаква се депозитите на виждане и срочните депозити да останат стабилни като размер и да се увеличават.
- Ипотечните и жилищни кредити на дребно имат оригинален договорен срок средно 18 години, но очакваният среден ефективен срок е 12 години, тъй като някои клиенти се възползват от опциите за предварително погасяване.

(ii) Пазарен риск

Лихвен риск

Лихвен риск е рискът, че справедливата стойност или бъдещите парични потоци на финансов инструмент ще варират поради промени в пазарните лихвени проценти. Дейността на Групата е обект на риск от колебания в лихвените проценти до степента, в която лихвоносните активи и лихвените пасиви падежират или търпят промени в лихвените равнища по различно време и в различна степен.

3. **Управление на риска, продължение**
- В. **Нетърговски операции, продължение**
- (ii) **Пазарен риск, продължение**

Лихвен риск в банковия портфейл (IRRBB)

В случаите на активи и пасиви с плаващи лихвени проценти Банката е изложена на базисен риск, зависещ от разликата между характеристиките на променливите лихвени индекси, като например основния лихвен процент, LIBOR или EURIBOR, въпреки че тези индекси се променят при висока корелация. В допълнение, цялостният ефект ще зависи и от други фактори, например доколко има плащания преди или след договорените дати и колебанията в чувствителността на лихвените проценти в периодите на падежиране и по валути.

За да определи лихвения риск на нетъргуемите си инструменти, Банката изчислява ефекта на промяната в пазарните лихвени равнища върху нетния си лихвен доход и икономическата стойност на Банката, дефинирана като разлика между справедливата стойност на активите и справедливата стойност на пасивите, включени в банковия портфейл.

Ефектът на лихвения риск върху икономическата стойност на Групата вследствие на стандартен лихвен шок от +100/-100 базисни пункта към 31 декември 2021 г. е +12,276/+35,424 хил. лв.

Лихвеният риск, на който е изложен нетният лихвен доход на Банката в рамките на една година напред, вследствие на стандартен лихвен шок от +100/-100 базисни пункта към 31 декември 2021 г., е -1,573/+572 хил. лв.

	Нетен лихвен доход		Капитал	
	100 bp увеличение	100 bp намаление	100 bp увеличение	100 bp намаление
Ефект в хил. лв.				
31 декември 2021				
Към 31 декември	(1,573)	572	12,276	35,424
Средна за периода	(1,519)	921	3,343	43,614
Максимална за периода	140	1,630	12,276	59,165
Минимална за периода	(2,672)	(99)	(3,146)	28,159
31 декември 2020				
Към 31 декември	745	(474)	19,761	11,949

Риск произлизащ от кредитните спредове в банковия портфейл (CSRBB)

Рискът, произтичащ от промени в пазарното възприятие относно цената на кредитния риск, премията за ликвидност и други потенциални компоненти на носещите кредитен риск инструменти, предизвикващи колебания в цената на кредитния риск, премията за ликвидност и други потенциални компоненти, който не е обяснен от ЛРБП или от очаквания кредитен риск/риск от (внезапно) неизпълнение. Обект на риск на кредитния спред са само инструментите част от банковия портфейл, които се отчитат по пазарна стойност.

Подобно на лихвения риск извън търговския портфейл, и при риска от промяна в кредитните спредове Банката изчислява ефекта от промяна в два аспекта: върху нетния лихвен доход и икономическата стойност на Банката.

Приложимите сценарии на шок са калибрани на база 99% ниво на доверителност спрямо исторически наблюдаваните му изменения. Шоковете варират в зависимост от срочността на паричните потоци и кредитния рейтинг на емитента.

3. Управление на риска, продължение
- В. Нетърговски операции, продължение
- (ii) *Пазарен риск, продължение*

Риск произлизащ от кредитните спредове в банковия портфейл (CSRBB), продължение

Ефектът върху икономическата стойност на Групата към 31 декември 2021 г. е (40,727) хил. лв., а върху нетния лихвен доход възлиза на 336 хил. лв.

Ефект в хил. лв.	Нетен лихвен доход	Капитал
2021 г.		
Към 31 декември	336	(40,727)
Средна за периода	564	(38,564)
Максимална за периода	788	(35,738)
Минимална за периода	413	(42,154)
2020 г.		
Към 31 декември	294	(30,281)

3. Управление на риска, продължение

В. Нетърговски операции, продължение

(ii) Пазарен риск, продължение

Лихвен риск, продължение

Таблицата по-долу показва периодите на олихвяване на финансовите активи и пасиви към 31 декември 2021 г.

Инструменти с фиксиран лихвен процент

в хил. лв.	Общо	Инструменти с плаващ лихвен процент	Под 1 месец	Между 1 и 3 месеца	Между 3 месеца и 1 година	Над 1 година
Активи						
Парични средства и вземания от централни банки	821,327	762,358	53,101	-	5,868	-
Финансови активи по справедлива стойност печалбата или загубата	239,883	-	239,883	-	-	-
Финансови активи по справедлива стойност в другия всеобхватен доход	1,088,904	26,014	1,062,890	-	-	-
Финансови активи по амортизирана стойност	316,139	-	52,166	97,655	1,765	164,553
Вземания от банки и финансови институции	24,727	13,089	11,638	-	-	-
Вземания от клиенти	5,893,880	5,422,610	24,264	20,076	103,640	323,290
Общо лихвоносни активи	8,384,860	6,224,071	1,443,942	117,731	111,273	487,843
Пасиви						
Задължения към банки	8,722	1,847	6,875	-	-	-
Задължения към други клиенти	9,950,042	4,248,206	1,621,634	1,145,143	2,320,041	615,018
Други привлечени средства	117,363	95,035	5,776	8,582	-	7,970
Подчинен срочен дълг	9,622	-	-	-	38	9,584
Хибриден дълг	372,906	-	-	-	-	372,906
Общо лихвоносни пасиви	10,458,655	4,345,088	1,634,285	1,153,725	2,320,079	1,005,478

3. Управление на риска, продължение

В. Нетърговски операции, продължение

(ii) Пазарен риск, продължение

Лихвен риск, продължение

Таблицата по-долу показва периодите на олихвяване на финансовите активи и пасиви към 31 декември 2020 г.

Инструменти с фиксиран лихвен процент						
в хил. лв.	Общо	Инструменти с плаващ лихвен процент	Под 1 месец	Между 1 и 3 месеца	Между 3 месеца и 1 година	Над 1 година
Активи						
Парични средства и вземания от централни банки	578,072	561,491	16,581	-	-	-
Финансови активи по справедлива стойност печалбата или загубата	239,537	-	239,537	-	-	-
Финансови активи по справедлива стойност в другия всеобхватен доход	825,882	24,011	801,871	-	-	-
Финансови активи по амортизирана стойност	199,830	-	-	-	39,150	160,680
Вземания от банки и финансови институции	30,030	16,198	10,877	-	2,955	-
Вземания от клиенти	5,597,939	5,264,311	17,068	19,315	101,495	195,750
Общо лихвоносни активи	7,471,290	5,866,011	1,085,934	19,315	143,600	356,430
Пасиви						
Задължения към банки	2,747	945	1,802	-	-	-
Задължения към други клиенти	9,518,132	3,505,275	1,619,284	1,136,114	2,574,551	682,908
Други привлечени средства	103,649	100,397	-	-	-	3,252
Подчинен срочен дълг	9,623	-	-	-	-	9,623
Хибриден дълг	267,579	-	-	-	-	267,579
Общо лихвоносни пасиви	9,901,730	3,606,617	1,621,086	1,136,114	2,574,551	963,362

3. Управление на риска, продължение

В. Нетърговски операции, продължение

(ii) Пазарен риск, продължение

Валутен риск

Валутен риск е рискът, че справедливата стойност или бъдещите парични потоци на финансов инструмент ще варират поради промени във валутните курсове. Групата е изложена на валутен риск при извършване на сделки с чужди валути и при финансови инструменти, деноминирани в чуждестранна валута.

След въвеждането на паричен съвет (валутен борд) в Република България българският лев е фиксиран към еврото. Тъй като валутата, в която Групата изготвя счетоводните си отчети е българският лев, влияние върху отчетите оказват движенията в обменните курсове на лева спрямо валутите извън Еврозоната.

Експозициите на Групата пораждат нетни приходи от търговски операции от промени във валутните курсове, които се отчитат в печалбата или загубата. Такива експозиции са паричните активи и пасиви на Групата, които не са деноминирани във валутата на представяне на Групата. Тези експозиции са представени по-долу:

<i>в хил. лв.</i>	2021	2020
Парични активи		
Евро	4,497,484	4,548,854
Щатски долари	543,386	579,050
Други валути	519,260	420,912
Злато	2,818	2,661
Парични пасиви		
Евро	3,771,479	3,740,051
Щатски долари	544,057	575,854
Други валути	449,517	378,172
Злато	2,246	2,172
Нетна валутна позиция		
Евро	726,005	808,803
Щатски долари	(671)	3,196
Други валути	69,743	42,740
Злато	572	489

По отношение на монетарни активи и пасиви, които не са икономически хеджирани, Групата управлява валутния риск в съответствие с политика, която поставя лимити за валутните позиции и дилърски лимити.

(iii) Кредитен риск

Кредитен риск е рискът, че другата страна по финансов инструмент ще причини финансова загуба на Групата като не успее да изплати свое задължение. Групата е изложена на риск от своята кредитна дейност, както и в случаите когато действа като посредник от името на клиент или на друга трета страна, или при издаването на условни ангажименти. Управлението на кредитния риск се извършва посредством редовни анализи на кредитоспособността на длъжниците и определянето на кредитен рейтинг. Експозицията към кредитен риск се управлява също и чрез приемане на обезпечения и гаранции.

3. Управление на риска, продължение

В. Нетърговски операции, продължение

(iii) Кредитен риск, продължение

Таблицата по-долу дава информация за максималната експозиция към кредитен риск:

в хил. лв.	Кредити и вземания от други клиенти		Кредити и вземания от банки, включително от централни банки		Инвестиции в дългови ценни книги		Задбалансови ангажименти	
	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020
Балансова стойност	6,653,944	6,312,887	1,796,271	2,050,211	1,644,876	1,265,249	-	-
Условни ангажименти	-	-	-	-	-	-	846,337	794,833

Основният кредитен риск, на който е изложена Групата, възниква вследствие на предоставените заеми на клиенти. Размерът на кредитната експозиция в този случай се определя от балансовата стойност на активите. Тези експозиции са както следва:

31 декември 2021 г.

Клас експозиции	Брутна сума на вземания от клиенти	Обезценка	в хил. лв.
			Балансова стойност на вземания от клиенти
Обслужвани			
Групово обезценени	5,789,680	(81,572)	5,708,108
Необслужвани			
Групово обезценени	235,768	(75,703)	160,065
Индивидуално обезценени	1,108,263	(322,492)	785,771
Общо	7,133,711	(479,767)	6,653,944

31 декември 2020 г.

Клас експозиции	Брутна сума на вземания от клиенти	Обезценка	в хил. лв.
			Балансова стойност на вземания от клиенти
Обслужвани			
Групово обезценени	5,320,585	(77,627)	5,242,958
Необслужвани			
Групово обезценени	252,313	(108,415)	143,898
Индивидуално обезценени	1,264,301	(338,270)	926,031
Общо	6,837,199	(524,312)	6,312,887

3. Управление на риска, продължение

В. Нетърговски операции, продължение

(iii) Кредитен риск, продължение

Разпределение на вземанията от клиенти и обезценката като коректив за финансови активи (вземания от клиенти) съгласно МСФО 9:

	31.12.2021 г.		31.12.2020 г.	
	Брутна сума на вземания от клиенти	Обезценка	Брутна сума на вземания от клиенти	Обезценка
Експозиции без увеличение на кредитния риск след първоначалното признаване (фаза 1)	4,840,376	(15,935)	4,299,116	(14,739)
Експозиции със значително увеличение на кредитния риск след първоначалното признаване (фаза 2)	949,304	(65,637)	1,021,469	(62,888)
Необслужвани (обезценени) експозиции (фаза 3)	1,344,031	(398,195)	1,516,614	(446,685)
Общо	7,133,711	(479,767)	6,837,199	(524,312)

Класификацията на експозициите по рискови класове отразява преценката на ръководството за възстановимата стойност на кредитите.

Към 31 декември 2021 г. брутната сума на просрочените вземания от клиенти, измерени като експозиции с просрочие над 90 дни, е 961,205 хил. лв. (2020: 799,167 хил. лв.).

В допълнение, Групата е изложена на задбалансов кредитен риск вследствие на споразумения за предоставяне на кредити и издаване на задбалансови ангажименти (виж бележка 32).

Концентрации на кредитен риск (балансов и задбалансов) по финансови инструменти възникват спрямо контрагенти, които притежават сходни икономически характеристики, следователно промени в икономическите и други условия биха се отразили по подобен начин върху способността им да посрещнат договорните си задължения.

Основните концентрации на кредитен риск възникват и в зависимост от местоположението и вида на клиентите по отношение на инвестициите, заемите, авансите и условните задължения.

В. Нетърговски операции, продължение

(iii) Кредитен риск, продължение

Концентрацията на кредитен риск по отрасли на икономиката във вземания от клиенти е представена в таблицата по-долу:

в хил. лв.	2021	2020
Търговия	784,314	847,347
Производство	1,325,019	1,308,787
Услуги	668,753	745,050
Финанси	179,548	122,506
Транспорт	257,355	236,908
Комуникации	151,715	148,277
Строителство	421,176	387,563
Селско стопанство	243,141	185,157
Туризм	307,981	285,411
Инфраструктура	444,456	425,845
Частни лица	2,338,338	2,132,631
Други	11,915	11,717
Обезценка	(479,767)	(524,312)
Общо	6,653,944	6,312,887

Сумите включени в таблиците представляват максималната счетоводна загуба, която ще бъде призната към датата на отчета за финансовото състояние, ако страните по сделката не изпълнят изцяло договорните си задължения и всички получени обезпечения се окажат без стойност. Следователно сумите значително надхвърлят очакваните загуби, отразени като обезценка.

Групата е предоставила кредити на дружества в различни сфери на дейност, но в един и същ икономически отрасъл - производство. Поради това експозициите имат сходен бизнес-риск. Съществуват три такива групи предприятия към 31 декември 2021 г. с обща експозиция по брутна балансова стойност възлизаща съответно на 207,934 хил. лв. (2020: 198,704 хил. лв.) - черна и цветна металургия, 86,060 хил. лв. (2020: 85,933 хил. лв.) - минно дело и 72,319 хил. лв. (2020: 81,708 хил. лв.) - енергетика

Групата е предоставила кредити и издала условни ангажменти на 6 отделни клиенти или групи свързани клиенти (2020: 6), към които експозицията превишава 10% от собствения капитал на Групата на база амортизираната стойност на съответните кредитни улеснения и след прилагане на изискуемите регулаторни изключения и техники за редуциране на кредитния риск. Общата сума на тези експозиции е 1,091,472 хил. лв., която представлява 70.25% от капитала от първи ред (2020: 930,420 хил. лв., представлявали 59.33% от капитала от първи ред).

За 2021 г. няма предоставени кредитите от клона в Кипър, а за 2020 г. тяхната брутна балансова стойност възлиза на 1,018 хил. лв., а в Албания за 2021 г. възлизат на 349,691 хил. лв. (2020: 283,148 хил. лв.), отчетени като брутна балансова стойност.

Политиката на Групата изисква преди отпускане на одобрените кредити клиентите да осигурят подходящи обезпечения. Банковите гаранции и акредитиви също са обект на стриктно предварително проучване. Договорите уточняват паричните лимити на банковия ангажмент.

3. Управление на риска, продължение

В. Нетърговски операции, продължение

(iii) **Кредитен риск, продължение**

Видове обезпечения, държани срещу различни видове активи:

Тип кредитна експозиция	Основен вид на обезпечение	Съотношение на покритие на експозициите с обезпечение	
		2021	2020
Споразумения по репо - сделки	Търгуеми ценни книжа	99%	97%
Кредити и вземания от банки	Няма		-
Жилищно кредитиране	Жилищни или нежилищни имоти	263%	270%
Потребителско кредитиране	Ипотека, поръчителство, парични и други обезпечения	96%	52%
Кредитни карти	Няма	-	-
Кредитиране на предприятия	Ипотека, залог на цяло предприятие, залог на ДМА, залог на стоки в оборот, залог на други КМА, гаранционни схеми, парични, финансови и други обезпечения	515%	461%

Представената по-долу таблица показва общия размер на кредитите (брутна балансова стойност), предоставени от Групата на клиенти според вида на обезпеченията до размера на обезпеченията, с изключение на сумата на кредитните карти 167,126 хил. лв. (2020: 179,780 хил. лв):

в хил. лв.	2021	2020
Ипотека	1,923,945	1,826,307
Залог на вземания	1,986,909	1,808,484
Залог на търговски предприятия	14,395	17,385
Ценни книжа	44,365	61,434
Банкови гаранции	3,750	-
Поръчителства и други гаранции	2,627,275	2,587,594
Залог на стоки	7,990	7,410
Залог на машини и съоръжения	54,917	49,888
Залог на парични средства	96,295	48,330
Залог на дружествени дялове във фирми	-	-
Залог на злато	-	-
Други обезпечения	-	-
Необезпечени	206,744	250,587
Общо	6,966,586	6,657,419

3. **Управление на риска, продължение**

В. Нетърговски операции, продължение

(iii) Кредитен риск, продължение

Жилищно ипотечно кредитиране

Други обезпечения включват застрахователни полици до размера на застрахователното покритие, бъдещи постъпления по сметки, превод на трудово възнаграждение и други.

Таблицата по-долу представя кредитните експозиции по ипотечни кредити към клиенти – домакинства - в зависимост от стойността на коефициента loan-to-value (LTV). LTV се изчислява като съотношение от брутната стойност на кредита към стойността на обезпечението. В брутната стойност не се включва начислената обезценка. Оценката на обезпечението не включва бъдещи разходи за придобиването и реализацията на обезпечението. Стойността на обезпечението по жилищните ипотечни кредити се основава на стойността на обезпечението при възникване на кредита, обновена на база оценка на промените в цените на жилищата.

Таблицата по-долу представя разбивка на брутната стойност на предоставените жилищни ипотечни кредити към домакинства в зависимост от коефициента LTV.

<i>в хил. лв.</i>	2021	2020
Loan to value (LTV) коефициент		
По-малко от 50%	233,969	199,775
Над 50% до 70%	340,022	277,854
Над 70% до 90%	453,506	417,209
Над 90% до 100%	35,421	31,671
Повече от 100%	90,507	83,394
Общо	1,153,425	1,009,903

Кредити към предприятия

Индивидуално значимите кредити към предприятия са предмет на индивидуална кредитна оценка и тестване за обезценка. Кредитоспособността на дадено предприятие обикновено е най-подходящият показател за качеството на експозицията към него. Въпреки това, обезпечението осигурява допълнителна сигурност и Групата изисква такова да бъде предоставено от клиентите си търговци. Групата приема обезпечения във формата на първа по ред ипотека на недвижим имот, права върху всички техни активи, както и други гаранции и права на собственост.

Групата периодично анализира предоставените обезпечения от гледна точка на евентуални изменения в стойността им, дължащи се на промени в пазарната среда, нормативната уредба или вследствие разпоредителни действия на длъжника. В случай, че тези изменения водят до нарушаване на изискванията за достатъчност на обезпечението, Групата изисква допълването му в определен срок.

Към 31 декември 2021 г. балансовата стойност на необслужваните кредити към предприятия е в размер на 840,810 хил. лв. (2020: 970,113 хил. лв.) и стойността на обезпеченията по тези кредити и заеми е в размер на 806,086 хил. лв. (2020: 920,046 хил. лв.).

Групата следи постоянно риска от неизпълнение по вече предоставените кредити, като при наличие на данни за потенциални или реално възникнали проблеми Групата изготвя план за действие и предприема мерки за справяне с възможните нежелани последици, включително реструктуриране на дълга.

3. Управление на риска, продължение

В. Нетърговски операции, продължение

(iii) Кредитен риск, продължение

За целите на оповестяването в тези финансови отчети „предоговорени кредити“ се дефинират като кредити, които са предоговорени в резултат на промяна на лихвени условия, погасителни планове, по искане на клиента и други.

Предоговорени кредити

в хил. лв.

Вид на предоговарянето	2021		2020	
	Брутна сума на вземания от клиенти	Обезценка	Брутна сума на вземания от клиенти	Обезценка
Кредитиране на физически лица	233,554	8,552	397,971	10,898
Промяна на срока на погасяване	119,847	6,133	123,189	5,562
Промяна на размера на пог.вноски	-	-	18,319	548
Промяна на размера на лихвата	7,991	9	5,839	17
По искане на кредитополучателя	47,386	171	32,993	30
Други причини	58,330	2,239	217,631	4,741
Кредитиране на корпоративни клиенти	1,859,968	75,970	2,684,400	218,920
Промяна на срока на погасяване	229,270	2,013	150,620	1,617
Промяна на размера на пог.вноски	46,736	614	385,940	3,138
Промяна на размера на лихвата	24,192	26	15,843	24
По искане на кредитополучателя	885,746	37,708	587,254	24,421
Други причини	674,024	35,609	1,544,743	189,720
Общо:	2,093,522	84,522	3,082,371	229,818

Структура и организация на функциите по управление на кредитния риск

Управлението на кредитния риск като цялостен процес се осъществява под ръководството на Управителния съвет на Банката. Надзорният съвет упражнява контрол върху дейностите на Управителния съвет по управление на кредитния риск пряко и/или чрез Комитета за риска, който подпомага Надзорния съвет при осъществяването на широкоспектърен надзор върху функцията по управление на риска в Банката, включително относно формирането на рискови експозиции.

За подпомагане дейността на Управителния съвет по управление на кредитния риск в Банката функционират колективни органи – Кредитен съвет и Комитет по реструктуриране. Кредитният съвет подпомага управлението на поемания кредитен риск, като се произнася по кредитни сделки съобразно предоставените му нива на компетентност. Комитетът по реструктуриране е специализиран орган за наблюдение на кредитните експозиции с индикатори за влошаване. Освен колективните органи в Банката функционират и специализирани независими звена – дирекция „Анализ и контрол на риска“ и дирекция „Управление на кредитния риск, мониторинг

и провизиране”, които изпълняват функции по идентифициране, измерване и управление на кредитния риск, в т.ч. извършването на втори контрол по рискови експозиции. Реализацията, координацията и текущият контрол върху кредитната дейност се организира от дирекции „Корпоративно банкиране”, „Кредитиране на малки и средни предприятия”, „Банкиране на дребно” и „Кредитна администрация”, а управлението на проблемните активи – от дирекция “Проблемни активи”.

Бележки към консолидираните финансови отчети

3. Управление на риска, продължение

В. Нетърговски операции, продължение

(iv) Експозиция към държавен дълг

Групата внимателно управлява кредитния риск свързан с държавен дълг и като резултат от това общото качество на портфейла от държавен дълг е много добро.

Таблицата по-долу представя балансовата стойност на портфейла от държавен дълг по страни.

в хил. лв.

31 декември 2021 г.

Портфейл	България	Албания	Словакия	Латвия	Литва	САЩ	Румъния	ЕФФС*	Белгия	Италия	Испания	Португалия	Унгария	Хърватия	Израел	Европейски съюз	Ирландия	Саудитска Арабия
Финансови активи отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата	3,348	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Финансови активи отчитани по справедлива стойност в другия всеобхватен доход	414,481	183,228	2,158	64	44,010	155,011	80,442	2,015	2,506	1,807	20,974	19,891	15,340	7,651	3,916	561	19,101	10,037
Финансови активи отчитани по амортизиран а стойност	164,553	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	52,166	-	-	-
Общо	582,382	183,228	2,158	64	44,010	155,011	80,442	2,015	2,506	1,807	20,974	19,891	15,340	7,651	56,082	561	19,101	10,037

*Европейски фонд за финансова стабилност

3. Управление на риска, продължение

В. Нетърговски операции, продължение

(iv) Експозиция към държавен дълг, продължение

в хил. лв.

31 декември 2020 г.

Портфейл	България	Албания	Словакия	Латвия	Литва	САЩ	Румъния	ЕФФС*	Белгия	Италия	Испания	Португалия	Унгария	Хърватия	Израел	Европейски съюз
Финансови активи отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата	3,053	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Финансови активи отчитани по справедлива стойност в другия всеобхватен доход	323,285	152,364	2,216	66	45,950	143,432	53,029	2,063	2,579	10,478	21,535	20,433	15,520	7,835	-	596
Финансови активи отчитани по амортизирана стойност	116,192	-	-	-	-	-	-	-	-	-	39,150	-	-	-	44,488	-
Общо	442,530	152,364	2,216	66	45,950	143,432	53,029	2,063	2,579	10,478	60,685	20,433	15,520	7,835	44,488	596

*Европейски фонд за финансова стабилност

Бележки към консолидираните финансови отчети

3. Управление на риска, продължение

В. Нетърговски операции, продължение

(iv) Експозиция към държавен дълг, продължение

Матуритетна структура на портфейла от държавен дълг по страни към 31 декември 2021 г.

в хил. лв.

Държава емитент	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	От 3 месеца до 1 година	От 1 до 5 години	Над 5 години	Общо
България	-	55,549	20,841	261,095	244,897	582,382
Албания	4,095	32,271	25,542	80,870	40,450	183,228
Словакия	-	-	-	-	2,158	2,158
Латвия	-	-	-	64	-	64
Литва	-	-	-	44,010	-	44,010
САЩ	34,537	86,336	-	34,080	58	155,011
Румъния	-	-	23,546	45,416	11,480	80,442
ЕФФС	-	-	-	2,015	-	2,015
Белгия	-	-	-	2,506	-	2,506
Италия	-	-	-	-	1,807	1,807
Испания	-	-	-	20,974	-	20,974
Португалия	-	-	-	-	19,891	19,891
Унгария	-	-	-	-	15,340	15,340
Хърватия	-	-	-	7,651	-	7,651
Израел	52,166	-	3,916	-	-	56,082
Европейски съюз	-	-	-	-	561	561
Ирландия	-	-	-	-	19,101	19,101
Саудитска Арабия	-	-	-	-	10,037	10,037
Общо	90,798	174,156	73,845	498,681	365,780	1,203,260

3. Управление на риска, продължение

В. Нетърговски операции, продължение

(iv) Експозиция към държавен дълг, продължение

Матуритетна структура на портфейла от държавен дълг по страни към 31 декември 2020 г.

в хил. лв.

Държава емитент	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	От 3 месеца до 1 година	От 1 до 5 години	Над 5 години	Общо
България	-	8,383	-	229,196	204,951	442,530
Албания	93	9,616	13,193	95,402	34,060	152,364
Словакия	-	-	-	-	2,216	2,216
Латвия	-	-	-	66	-	66
Литва	-	-	-	-	45,950	45,950
САЩ	39,846	103,586	-	-	-	143,432
Румъния	-	-	-	-	53,029	53,029
ЕФФС	-	-	-	-	2,063	2,063
Белгия	-	-	-	2,579	-	2,579
Италия	-	-	-	-	10,478	10,478
Испания	-	-	39,150	-	21,535	60,685
Португалия	-	-	-	-	20,433	20,433
Унгария	-	-	-	-	15,520	15,520
Хърватия	-	-	-	7,835	-	7,835
Израел	-	-	-	44,488	-	44,488
Европейски съюз	-	-	-	-	596	596
Общо	39,939	121,585	52,343	379,566	410,831	1,004,264

3. Управление на риска, продължение

С. Капиталова адекватност

От 1 януари 2014 г. в сила са разпоредбите на пакет CRD IV, които чрез Регламент 575 от 2013 г. относно пруденциалните изисквания за кредитните институции и инвестиционните посредници и Директива 2013/36/ЕС относно достъпа до осъществяването на дейност на кредитните институции и относно пруденциалния надзор върху кредитните институции и инвестиционните посредници транспонират в европейското законодателство разпоредбите на новите стандарти за банков капитал – Базел III.

Регулаторен капитал

Собственият капитал за регулаторни цели на Групата се състои от следните елементи:

Базов собствен капитал от първи ред

- а) издадени и изплатени капиталови инструменти (обикновени акции);
- б) премийни резерви от емисии на обикновени акции;
- в) неразпределена одитирана печалба;
- г) натрупан друг всеобхватен доход, включително преоценъчни резерви;
- д) други резерви.

3. Управление на риска, продължение
С. Капиталова адекватност, продължение

Приспаданията от елементите на базовия собствен капитал от първи ред включват нематериалните активи, както и корекции на стойността поради изискванията за пруденциална оценка и други приспадания. В увеличаване на базовия собствен капитал от първи ред се включват корекциите във връзка с преходното третиране на ефекта от първоначално прилагане на МСФО 9.

През 2020 г., както е оповестено в Бележка 31, Банката завърши успешно увеличаване на основния си капитал чрез емисия на нови акции, което е довело до увеличаване в Акционерния капитал от 39,085 хил. лв. и в премиения резерв от 153,017 хил. лв., нетно от разходите по емисията.

Допълнителен капитал от първи ред

Инструментите на допълнителния капитал от първи ред включват хибриден дълг (виж бележка 29). Както е оповестено в бележка 37 „Събития, възникнали след отчетния период“, на 6-ти февруари 2020 г. с Решение №38 от 6-ти февруари 2020 г. на Управителния съвет на Българската народна банка е дадено разрешение на Банката да включи в допълнителния си капитал от първи ред сумата от 30,000 хил. евро (левова равностойност от 58,675 хил. лв.), привлечена чрез издаден от Банката капиталов инструмент, представляващ емисия безсрочни, некумулятивни, неконвертируеми облигации, регистрирани на 20-ти декември 2019 г. при „Централен депозитар“ АД с ISIN код BG2100023196.

3. Управление на риска, продължение
С. Капиталова адекватност, продължение

Капитал от втори ред

Капиталът от втори ред включва, амортизиран съгласно изискванията на Регламент 575, подчинен срочен дълг в размер на 4,900 хил. евро (левава равностойност от 9,584 хил. лв.), издаден през 2019 г. (2,000 хил. евро) и 2020 г. (2,900 хил. евро под формата на подчинени облигации от дъщерното дружество First Investment Bank - Albania Sh.a. (виж бележка 29).

в хил. лв

Собствен капитал

	2021	2020
Базов собствен капитал от първи ред		
Изплатени капиталови инструменти	149,085	149,085
(-) Непряко дялово участие в инструменти на базовия собствен капитал от първи ред	(30)	(40)
Премийни резерви	250,017	250,017
Други резерви	787,532	743,386
Натрупан друг всеобхватен доход	16,207	24,193
Корекции на базовия собствен капитал от първи ред:		
(-) Нематериални активи	(15,129)	(16,018)
Преходни корекции на базовия собствен капитал от първи ред	132,906	179,270
(-) Други приспадания	(21,111)	(16,054)
Базов собствен капитал от първи ред	1,299,477	1,313,839
Инструменти допълнителен капитал от първи ред		
Хибриден дълг	254,258	254,258
Капитал от първи ред	1,553,735	1,568,097
Инструменти капитал от втори ред		
Подчинен срочен дълг	9,048	9,584
Капитал от втори ред	9,048	9,584
Собствен капитал	1,562,783	1,577,681

3. Управление на риска, продължение
С. Капиталова адекватност, продължение

Групата изчислява следните съотношения:

- а) съотношението на базовия собствен капитал от първи ред е базовият собствен капитал от първи ред на институцията, изразен като процент от общата рискова експозиция;
- б) съотношението на капитала от първи ред е капиталът от първи ред на институцията, изразен като процент от общата рискова експозиция;
- в) съотношението на обща капиталова адекватност е собственият капитал на институцията, изразен като процент от общата рискова експозиция.

Общата рискова експозиция се изчислява като сбор от рисковопретеглените експозиции за кредитен, пазарен и операционен риск.

Групата изчислява изискванията за кредитния риск на своите експозиции в банков и търговски портфейл на базата на стандартизирания подход. Експозициите се вземат предвид по балансовата им стойност. Забалансовите ангажменти се вземат предвид чрез прилагане на конверсионни фактори, които имат за цел приравняването им в балансови стойности. Позициите се претеглят за риск при ползване на различни проценти в зависимост от класа на експозицията и нейния кредитен рейтинг. Използват се различни техники за редуциране на кредитния риск, например обезпечения и гаранции. При деривативните инструменти, като форуърди и опции, се оценява кредитният риск на контрагента.

Групата изчислява и капиталови изисквания за пазарен риск на валутните и стоковите инструменти в търговския и банковия портфейл.

Групата изчислява капиталови изисквания за операционен риск чрез прилагане на стандартизирания подход. При този подход Групата разпределя нетните доходи от банкови дейности (наречени съответен индикатор) през последните три години по съответните бизнес линии. След това се умножава разпределената част от съответния индикатор по кореспондиращия и процент (бета фактор) и се достига до годишното капиталово изискване за всяка една бизнес линия. Групата изчислява капиталовото изискване за операционен риск като средна стойност за тригодишния период на сбора от годишните капиталови изисквания по всички бизнес линии. Съответната рискова експозиция се изчислява чрез по-нататъшно умножение на капиталовото изискване по 12.5.

През периода Групата спазва регулаторните капиталови изисквания.

3. Управление на риска, продължение

С. Капиталова адекватност, продължение

Нивото на капиталова адекватност е както следва:

в хил. лв.	Балансова стойност/условна стойност		Рискови експозиции	
	2021	2020	2021	2020
Рисковопретеглени експозиции за кредитен риск				
Балансови позиции				
Класове експозиции				
Централни правителства или централни банки	2,701,510	2,657,149	240,405	196,160
Многостранни банки за развитие	83	57	-	-
Международни организации	344	-	-	-
Институции	415,065	418,974	172,596	114,078
Предприятия	2,529,636	2,246,575	2,135,238	2,159,321
Експозиции на дребно	1,652,426	1,488,854	1,067,622	970,252
Обезпечени с ипотeki върху недвижими имоти	1,840,139	1,739,834	689,933	676,718
Експозиции в неизпълнение	942,997	1,069,585	1,006,304	1,123,685
Предприятия за колективно инвестиране	2,705	2,694	2,705	2,694
Капиталови инструменти	39,183	36,719	58,778	54,811
Други позиции	1,766,993	1,659,820	1,508,390	1,471,456
Общо	11,891,081	11,320,261	6,881,971	6,769,175
Задбалансови позиции				
Класове експозиции				
Институции	-	-	41	343
Предприятия	337,817	281,554	42,406	49,367
Експозиции на дребно	479,353	479,350	5,123	5,340
Обезпечени с ипотeki върху недвижими имоти	29,167	33,929	6,060	7,317
Други позиции	-	-	11	9
Общо	846,337	794,833	53,641	62,376
Деривати				
Класове експозиции				
Централни правителства или централни банки	-	-	-	-
Институции	44	4,722	22	2,333
Предприятия	3,821	156	3,821	156
Други позиции	2,246	746	2,246	746
Общо	6,111	5,624	6,089	3,235
Общо рисковопретеглени експозиции за кредитен риск			6,941,701	6,834,786
Общ размер на експозициите към пазарен риск			4,713	5,525
Размер на експозициите за операционен риск			552,425	573,675
Общ размер на рисковите експозиции			7,498,839	7,413,986
Отношения на капиталова адекватност	Капитал		Капиталови съотношения %	
	2021	2020	2021	2020
Базов собствен капитал от първи ред	1,299,477	1,313,839	17.33%	17.72%
Капитал от първи ред	1,553,735	1,568,097	20.72%	21.15%

Собствен капитал

1,562,783

1,577,681

20.84%

21.28%

3. Управление на риска, продължение

D. Други рискове – Ковид-19

(i) **Обща информация за Ковид- 19 и ефекта върху икономиката**

Във връзка с пандемичната вълна от Covid-19 (Коронавирус), която придоби глобални измерения в края на м. февруари и началото на м. март 2020 г. и впоследствие продължи с различни етапи на интензивност през цялата 2020 г., което доведе до значително намаление на финансовата активност в световен мащаб, Групата е анализираща на база на текущо наличните данни потенциалния ефект върху финансовото си състояние и по-специално върху използваните модели, съгласно МСФО 9.

Настоящото оповестяване е в изпълнение на изискванията на МСФО 7 и МСФО 9, както и препоръките на Европейския орган за ценните книжа и пазарите (ЕОЦКП).

Следва да бъде отбелязано, че към датата на изготвянето на настоящите индивидуални финансови отчети икономическата активност все още ненапълно възстановена и все още не е налична достатъчно стабилна статистическа информация, както за реалния ефект върху българската и световна икономика, така и за налични значими прогнозни данни за тяхното възстановяване през следващите месеци.

(ii) **Развитие на Пандемията от Covid-19 (Коронавирус)**

С решение на Народното събрание на Република България от 13 март 2020 г. бе въведено извънредно положение, което изтече на 13 май 2020 г. Подобни мерки бяха предприети от всички държави членки на Европейския съюз, както и от основните търговски партньори (извън Европейския съюз) на Република България. Впоследствие, след като извънредното положение беше отменено, правителството на Република България въведе извънредна епидемична обстановка, която продължава и към края на финансовата година, както и към момента на издаване на настоящия индивидуален финансов отчет.

В резултат на наложените мерки от страна на правителствата в световен мащаб, значителната част от икономическата активност в отделните държави беше преустановена, а като допълнение и значителна част от международната търговия беше възпрепятствана.

Въпреки последвалото отпадане и частично въвеждане отново на ограничителните мерки, международните финансови институции и международните кредитни агенции очакват съществен икономически ефект в краткосрочен план, като общите нива на ръст на икономиката се очаква да бъдат възстановени през 2021-2022 година.

Ръководството на Групата е анализиращо очаквания ефект, както върху икономическия ръст, така и в кредитното качество на държавите, към които тя има експозиции, като анализът е представен по-долу.

Ефект върху икономическия растеж

В таблицата по-долу е представена информацията относно очакванията за икономически ръст на Република България, съгласно данните на Международния валутен фонд, включително прогнозни данни след настъпването на пандемичната обстановка, свързана с Covid-19 (Коронавирус).

	Исторически Данни (%)		Прогнозни Данни (%)			
	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Икономически ръст на БВП	3.4%	-4.2%	4.5%	4.4%	4.0%	3.6%

3. Управление на риска, продължение
D. Други рискове – Ковид-19, продължение
(ii) Развитие на Пандемията от Covid-19 (Коронавирус), продължение

В таблицата по-долу е представена информацията относно очакванията за икономически ръст на държавите от Еврозоната (представляващи основния външен пазар на Република България), съгласно данните на Международния валутен фонд, включително прогнозни данни след настъпването на пандемичната обстановка, свързана с Covid-19 (Коронавирус).

Икономически ръст на БВП	Исторически Данни (%)		Прогнозни Данни (%)			
	2019	2020	2021	2022	2023	2024
	1.50%	-6.30%	5.00%	4.30%	2.00%	1.60%

Видно от горните данни, Ръководството отчита възможните краткосрочни рискове върху общото развитие на икономиката на Република България и на основните ѝ търговски партньори, като на някои от пазарите очакваното намаление на brutния вътрешен продукт би било значително, но взема предвид и общите очаквания за възстановяване в периода 2021-2022 с очаквания за завръщане до средните прогнозираните нива на растеж преди Covid-19 (Коронавирус), вследствие на предприетите мерки от страна на правителствата за ваксинация и мерки стимулиращи икономическата активност.

Ефект върху кредитните рейтинги

В резултат от очакваните икономически ефекти от забавената обща активност, част от рейтинговите агенции влошиха своите перспективи по дългосрочните дългови позиции, както по отношение на суверенния дълг, така и по отношение на корпоративните дългови позиции. В таблицата по-долу е представена информация за промяната в кредитния рейтинг (включително перспективата), присъден от Fitch на Република България.

	Към 21.01.2022	
	Рейтинг	Перспектива
Република България	BBB	Позитивна

Към настоящия момент, въпреки цялостното намаление на перспективите и ограничените случаи на влошаване на кредитния рейтинг на множество държави, Ръководството счита, че преди изтичане на по-дълъг период от време, през който може да проличат симптоми на влошаване в общото кредитно качество, както на инвестициите, така и в общата среда, в която Групата оперира, не може да извърши достатъчно устойчива и сигурна оценка за ефекта, който Covid-19 (Коронавирус) може да окаже.

(iii) Анализ на ефекта върху модела по МСФО 9

Ръководството на Групата извърши анализ на очаквания ефект върху общия модел на МСФО 9, резултатите, от който са детайлно представени по-долу. Следва да бъде отбелязано, че фокусът на въпросния анализ беше поставен върху:

- Оценката на влошаването на кредитното качество на контрагентите
- Оценката за потенциалния ефект върху очакваните кредитни загуби от експозициите към контрагентите

Общото заключение на Ръководството на Групата е, че към момента на издаване на настоящия отчет в краткосрочен план не се очаква значително влошаване на кредитното качество на контрагентите поради:

3. Управление на риска, продължение

D. Други рискове – Ковид-19, продължение

(iii) Анализ на ефекта върху модела по МСФО 9, продължение

- Предприетите мерки от правителството на Република България, правителствата на държавите, включително по отношение на приложените частни мораториуми, които към настоящия момент не водят допълнителни индикации за значително влошено кредитно качество на контрагентите. Ръководството стриктно продължава да следи за наличието на дългосрочни индикации за влошаване, като общите временни потенциални ликвидни проблеми на контрагентите, породени пряко от Covid-19 (Коронавируса) не се считат за индикации за влошаване на кредитното качество.
- Към настоящия момент, въпреки цялостното намаление на перспективите и ограничените случаи на влошаване на кредитния рейтинг, Ръководството счита, че преди изтичане на по-значителен период от време, през който може да проличат симптоми на влошаване в общото кредитно качество, както на инвестициите, така и в общата среда, в която Групата оперира, влиянието върху общото ниво на очакваните кредитни загуби е ограничено.

По отношение на модела за изчисляване на очакваните кредитни загуби, Ръководството счита, че все още поради липсата на стабилни данни не е възможно да бъде извършена значителна промяна в общия модел. Въпреки това Ръководството отчита възможните краткосрочни рискове върху общото развитие на икономиката на Република България, като на някои от индустриите очакваното намаление на Брутният вътрешен продукт би било значително, но взема предвид и общите очаквания за бързо възстановяване в периода 2021-2022 с очаквания за завръщане до средните прогнозиран нива на растеж преди Covid-19 (Коронавирус).

(iv) Кредитен мораториум

През април 2020 г. Българската народна банка утвърди изготвения от Асоциацията на банките в България (АББ) Ред за отсрочване и уреждане на изискуеми задължения към банки и дъщерните им дружества – финансови институции във връзка с COVID-19, както и удължаването на сроковете на неговото действие и изменения, допълнително утвърдени през юли и декември 2020 г. Документът представлява частен мораториум по смисъла на Насоките на Европейския банков орган (ЕБО) относно законодателните и частните мораториуми върху плащания по кредити във връзка с COVID-19 (EBA/GL/2020/02), съгласно който отсрочването по такива експозиции не води автоматично до тяхното прекласифициране под формата на реструктуриране или неизпълнение.

Изправени пред последствията от пандемията COVID-19, които далеч надхвърлят решаващия елемент на общественото здраве, както правителството на Албания, така и централната банка на Албания са подготвили и приложили незабавни мерки за смекчаване на социалното и икономическо въздействие. Правителството обяви суверенна гаранция за целия бизнес, който е изправен пред проблеми с ликвидността и ще търси финансиране. Централната банка на Албания обяви, че клиентите, които ще се сблъскат с проблеми с ликвидността, могат да поискат отлагане на уреждането на задълженията си към банките до 31.12.2020 г.

Във връзка с приложения по-горе мораториум в България и мерките, предприети в Албания, част от кредитополучателите на Групата, също се възползваха, като общата стойност на предоговорените експозиции са 1,377,438 хил. лв., брутно от обезценка (1,344,725 хил. лв. нетно от обезценка), като към 31 декември 2020 г. общият размер на предоговорените експозиции, които все още се възползват от кредитния мораториум са в размер на 337,542 хил. лв., брутно от обезценка (336,097 хил. лв. нетно от обезценка).

Към 31.12.2021 г. няма експозиции, които да се възползват от мораториума.

В таблицата по-долу е представена информация за предоговорените експозиции в рамките на мораториума, които към 31 декември 2020 г. все още се възползват от него на база на тип на кредитополучателя:

3. Управление на риска, продължение

D. Други рискове – Ковид-19, продължение

(iv) Кредитен мораториум, продължение

в хил. лв.	Обща стойност на Кредитния портфейл			Предоговорени в рамките на мораториума		
	Брутна стойност	Обезценка	Амортизирана стойност	Брутна стойност	Обезценка	Амортизирана стойност
Голямо предприятие	2,610,673	(215,481)	2,395,192	217,791	(202)	217,589
Средно предприятие	1,144,173	(141,592)	1,002,581	37,082	(288)	36,794
Малко предприятие	564,876	(44,851)	520,025	19,257	(102)	19,155
Микро предприятие	350,200	(11,340)	338,860	21,932	(227)	21,705
Домакинства						
- Потребителски кредити	972,496	(67,693)	904,803	14,802	(158)	14,644
- Ипотечни кредити	1,009,903	(17,395)	992,508	23,462	-	23,462
- Кредитни карти	179,780	(25,960)	153,820	3,216	(468)	2,748
- Други програми и обезпечени финансираня	5,098	-	5,098	-	-	-
Общо	6,837,199	(524,312)	6,312,887	337,542	(1,445)	336,097

В таблицата по-долу е представена информация за предоговорените експозиции в рамките на мораториума, които към 31 декември 2020 г. все още се възползват от него на база на фазата, съгласно МСФО 9, в която е класифицирана експозицията:

	Обща стойност на Кредитния портфейл			Предоговорени в рамките на мораториума		
	Брутна стойност	Обезценка	Амортизирана стойност	Брутна стойност	Обезценка	Амортизирана стойност
Експозиции без увеличение на кредитния риск след първоначалното признаване (фаза 1)	4,299,116	(14,739)	4,284,377	301,180	(451)	300,729
Експозиции със значително увеличение на кредитния риск след първоначалното признаване (фаза 2)	1,021,469	(62,888)	958,581	34,820	(570)	34,250
Общо	5,320,585	(77,627)	5,242,958	336,000	(1,021)	334,979

4. Информация по сегменти

Информацията по сегменти се представя с оглед на географското разпределение на сегментите на Групата. Форматът се базира на вътрешната финансово-контролна структура.

Отчитането и оценяването на активите и пасивите, приходите и разходите по сегменти е основано на счетоводната политика, описана в приложението за счетоводната политика.

Операциите между сегментите се извършват по пазарни цени.

Групата извършва дейност основно в България, но също така има операции в Кипър и Албания.

При представянето на информация на базата на географски сегменти, приходите и разходите се разпределят след вътрешногрупови елиминации на база местоположението на банковото подразделение, което ги генерира. Активите и пасивите по сегменти се разпределят след вътрешногрупови елиминации въз основа на географското им местоположение.

в хил. лв.	Операции в България		Операции в чужбина		Общо	
	2021	2020	2021	2020	2021	2020
Приходи от лихви	309,069	292,862	25,241	21,001	334,310	313,863
Разходи за лихви	(41,934)	(59,343)	(9,911)	(4,842)	(51,845)	(64,185)
Нетен лихвен доход	267,135	233,519	15,330	16,159	282,465	249,678
Приходи от такси и комисиони	133,898	111,592	15,311	9,215	149,209	120,807
Разходи за такси и комисиони	(24,442)	(20,752)	(1,262)	(863)	(25,704)	(21,615)
Нетен доход от такси и комисиони	109,456	90,840	14,049	8,352	123,505	99,192
Нетни приходи от търговски операции	13,406	10,458	2,336	2,073	15,742	12,531
Административни разходи	(178,584)	(181,339)	(13,499)	(12,468)	(192,083)	(193,807)
	31.12.2021	31.12.2020	31.12.2021	31.12.2020	31.12.2021	31.12.2020
Активи	10,787,623	10,780,146	1,109,598	555,274	11,897,221	11,335,420
Пасиви	9,400,108	9,268,356	1,177,271	850,644	10,577,379	10,119,000

4. Информация по сегменти, продължение

В следващата таблица е представено разпределението на активи и пасиви, приходи и разходи по бизнес сегменти към и за годинатоценяваа, завършваща на 31 декември 2021 г.:

в хил. лв.

Бизнес	Активи	Пасиви	Нетен лихвен доход	Нетен доход от такси и комисиони	Нетни приходи от търговски операции	Други нетни оперативни приходи
Корпоративно банкиране	3,207,874	1,286,184	98,841	31,758	-	206
Малки и средни предприятия	1,043,436	604,890	42,601	21,597	-	135
Банкиране на дребно	2,402,634	8,087,358	153,495	68,206	-	3,071
Трежъри	3,733,093	98,637	1,331	777	15,742	2,968
Други	1,510,184	500,310	(13,803)	1,167	-	6,878
Общо	11,897,221	10,577,379	282,465	123,505	15,742	13,258

Банката оповестява следната информация съгласно изискванията на чл.70, ал. 6 от ЗКИ

в хил. лв.

Бизнес	България	Други държави членки на ЕС	Трети държави	Общо
Размер на оборота	401,422	7,128	26,420	434,970
Приравнен брой служители на пълен работен ден	2,487	13	367	2,867
Финансов резултат от дейността преди данъчно облагане	109,653	3,509	11,670	124,832
Начислени данъци върху финансовия резултат от дейността	(11,253)	(466)	(1,705)	(13,424)
Доходност на активите, получена като отношение на нетната печалба към общото балансово число	0.9%	0.7%	1.5%	0.9%
Получени държавни субсидии	170			170

Информацията включена в колона трети държави обхваща дъщерното дружество First Investment Bank - Albania Sh.a., информация за което е дадена в бележка 36, буква С.

Информация за другите държави членки на ЕС обхваща клон Кипър и дъщерното дружество First Investment Finance B.V., информация за което е оповестена в бележка 36, буква А

5. Финансови активи и пасиви

Счетоводна класификация и справедливи стойности

Счетоводната политика на Групата, свързана с оценяването по справедлива стойност е представена в Бележка 2(d)(vi).

Групата определя справедливите стойности като използва следната йерархия, която категоризира в три нива входящите данни, вземани в предвид при техниките за оценяване на справедливата стойност:

Ниво 1 - Входящите данни на ниво 1 са котираните (некоригирани) цени на финансови активи и пасиви на активните пазари за идентични финансови инструменти.

Ниво 2 - Входящите данни на ниво 2 са входящи данни за даден актив или пасив, различни от котираните цени, включени в ниво 1, които, пряко или косвено, са достъпни за наблюдение. Тази категория включва инструменти, оценявани използвайки: котиран цени на подобни активи или пасиви на активни пазари; котиран цени на идентични или подобни активи или пасиви на пазари, които не се считат за активни; други техники за оценяване, където всички значими входящи данни са пряко или косвено достъпни за наблюдение, използвайки пазарни данни.

Ниво 3 - Входящите данни на ниво 3 са ненаблюдаеми входящи данни за даден актив или пасив. Тази категория включва всички инструменти, при които техниката за оценяване не включва наблюдаеми входящи данни и ненаблюдаемите входящи данни имат значителен ефект върху оценката на инструмента. Тази категория включва инструменти, които се оценяват на базата на котиран цени на подобни инструменти, където значителни ненаблюдаеми корекции или предположения се изискват за да отразят разликите между инструментите.

Справедливата стойност на финансовите активи и финансовите пасиви, които се търгуват на активни пазари са базирани на котиран пазарни цени на борсови или дилърски пазари. За всички останали финансови инструменти Групата определя справедливите стойности, като използва други техники за оценяване.

Другите техники за оценяване включват модели на базата на настоящата стойност и дисконтираните парични потоци, сравнение с подобни инструменти, за които съществуват наблюдаеми пазарни цени, и модели за оценяване на опции и други модели за оценяване. Предположения и входящи данни, използвани в техниките за оценяване, включват безрискови и референтни лихвени проценти, кредит спредове и други премии, използвани при определянето на дисконтовите проценти, цени на дългови и капиталови ценни книжа, валутни курсове и цени на индекси на капиталови инструменти и очаквани колебания и корелация на цените.

Целта на техниките за оценяване е да се определи справедлива стойност, която отразява цената, която би била получена при продажба на актив или платена при прехвърляне на пасив при обичайна сделка между пазарните участници към датата на оценяване.

Групата използва общопризнати модели за оценка за определяне на справедливата стойност на често използвани и по-опростени финансови инструменти, като лихвен и валутен суап, при които се използват само наблюдаеми пазарни данни и изискват по-малко преценки и приблизителни оценки на ръководството. Наблюдаеми цени и входящи данни използвани в моделите за оценяване обикновено са налични на пазара за котиран дългови и капиталови инструменти, деривати, които се търгуват на борсата или извънборсови деривати като лихвени суапове. Тази наличност на наблюдаеми пазарни цени и входящи данни използвани в моделите за оценяване намалява нуждата от преценки и приблизителни оценки на ръководството и също така намалява несигурността, свързана с определянето на справедливите стойности. Наличността на наблюдаеми пазарни цени и входящи данни варира в зависимост от продуктите и пазарите и има склонността да се влияе от промени, предизвикани от специфични събития и общото състояние на финансовите пазари.

5. Финансови активи и пасиви, продължение

Счетоводна класификация и справедливи стойности, продължение

Но в случаите, когато Групата оценява портфейл от финансови активи и финансови пасиви на базата на нетната експозиция, тя прилага преценка при определяне на подходящите корекции на ниво портфейл, като например използването на спреда „купува-продава“.

При такива корекции се използват наблюдаеми спредове „купува-продава“ за подобни инструменти и се коригират според факторите, специфични за този портфейл.

За по-сложни инструменти, Групата използва собствени модели за оценяване, които обикновено са разработени на базата на общопризнати методи за оценяване. Някои или всички значими входящи данни в тези модели може да не са наблюдаеми на пазара и са получени от пазарни цени или проценти или са приблизителни оценки, базирани на преценки. Пример за инструменти, за които има значими ненаблюдаеми данни включват някои извънборсови деривати и определени заеми и ценни книжа, за които няма активен пазар и запазени участия при секюритизация. Моделите за оценяване които използват значими ненаблюдаеми данни изискват в голяма степен използването на преценки и приблизителни оценки от ръководството при определяне на справедливата стойност. Тези преценки и приблизителни оценки, направени от ръководството обикновено се изискват, за да се избере подходяща техника за оценяване, за определяне на очакваните бъдещи парични потоци от финансовия инструмент, който се оценява, за определяне на вероятността от неизпълнение на задълженията от страна на контрагента и предварителните лащания и за избора на подходящи дисконтови проценти.

Групата има установена система за вътрешен контрол във връзка с оценката на справедливите стойности. Системата включва функцията Управление на риска, независима от дирекция „Трежъри“, която докладва на ръководството и носи главната отговорност за независимата проверка на резултата от търговските и инвестиционни дейности и на всички значими оценки на справедливата стойност на финансовите инструменти. Специфични контроли включват:

- Проверка на наблюдаемите цени;
- Преглед на процеса на одобрение за новите модели и за промени в съществуващите модели се извършва от дирекция Анализ и контрол на риска и одобрява от Управителния съвет на Групата;
- Калибриране на моделите (сравнение с наблюдаеми пазарни сделки);
- Анализ и оценка на значителните дневни отклонения в оценката;
- Преглед на значимите ненаблюдаеми данни, корекции на оценката и значителни промени в справедливите стойности на инструментите от Ниво 3 сравнени с предходния месец от дирекция Анализ и контрол на риска;

Когато се използва информация, предоставена от трети лица, като например от компании за услуги по определяне на цени или цени от посредници, дирекция Анализ и контрол на риска оценява и документира доказателствата, използвани от третите лица в подкрепа на заключението, че такива оценки са в съответствие с МСФО. Това включва:

- Проверка за одобрение на посредниците за определяне на пазарни цени използвани при оценката на съответния вид финансови инструменти;
- Разбиране на начина, по който справедливата стойност е била достигната и степента, до която тя отразява реални пазарни сделки;

5. Финансови активи и пасиви, продължение
Счетоводна класификация и справедливи стойности, продължение

- Когато цените за сходни инструменти са използвани за определяне на справедливата стойност, как тези цени са били коригирани, за да отразят характеристиките на инструмента, подлежащ на оценка;
- Когато няколко цени са били установени за един и същ финансов инструмент, до каква степен е била определена справедливо стойността на инструмента, използвайки тези цени.

Таблиците по-долу представят анализ на финансови инструменти оценявани по справедлива стойност в края на отчетния период, класифицирани по нива в рамките на йерархията на справедливите стойности, чрез която се категоризира измерването на справедливите стойности. Стойностите се базират на сумите признати в отчета за финансово състояние.

в хил. лв.

31 декември 2021 г.	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Общо
Финансови активи отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата	7,840	260,884	14	268,738
Финансови активи отчитани по справедлива стойност в другия всеобхватен доход	860,091	228,813	-	1,088,904
Деривати държани за управление на риска	1,042	-	-	1,042
Общо	868,973	489,697	14	1,358,684
Финансови пасиви отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата	-	2,164	-	2,164

в хил. лв.

31 декември 2020 г.	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Общо
Финансови активи отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата	7,358	259,557	14	266,929
Финансови активи отчитани по справедлива стойност в другия всеобхватен доход	649,016	176,376	490	825,882
Деривати държани за управление на риска	724	3,976	-	4,700
Общо	657,098	439,909	504	1,097,511

5. Финансови активи и пасиви, продължение
Счетоводна класификация и справедливи стойности, продължение

Таблиците по-долу анализират справедливите стойности на финансови инструменти, отчитани не по справедлива стойност, по ниво в йерархията на справедливите стойности, където се категоризира оценката по справедлива стойност.

в хил. лв.

31 декември 2021 г.	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Общо справедливи стойности	Общо балансова стойност
Активи					
Парични средства и вземания от централни банки	-	1,970,814	-	1,970,814	1,970,814
Финансови активи отчитани по амортизирана стойност	318,404	-	-	318,404	316,139
Вземания от банки и финансови институции	-	87,456	-	87,456	87,456
Вземания от клиенти	-	945,836	5,826,681	6,772,517	6,653,944
Общо	318,404	3,004,106	5,826,681	9,149,191	9,028,353
Пасиви					
Задължения към банки	-	8,722	-	8,722	8,722
Задължения към други клиенти	-	5,891,986	4,083,577	9,975,563	9,973,631
Други привлечени средства	-	119,980	-	119,980	120,002
Подчинен срочен дълг	-	9,622	-	9,622	9,622
Хибриден дълг	-	320,733	-	320,733	320,733
Общо	-	6,351,043	4,083,577	10,434,620	10,432,710

31 декември 2020 г.	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Общо справедливи стойности	Общо балансова стойност
Активи					
Парични средства и вземания от централни банки	-	2,133,197	-	2,133,197	2,133,197
Финансови активи отчитани по амортизирана стойност	207,740	-	-	207,740	199,830
Вземания от банки и финансови институции	-	106,111	-	106,111	106,111
Вземания от клиенти	-	1,069,929	5,374,522	6,444,451	6,312,887
Общо	207,740	3,309,237	5,374,522	8,891,499	8,752,025
Пасиви					
Задължения към банки	-	2,747	-	2,747	2,747
Задължения към други клиенти	-	5,148,701	4,401,305	9,550,006	9,542,276
Други привлечени средства	-	103,662	-	103,662	103,649
Подчинен срочен дълг	-	9,623	-	9,623	9,623
Хибриден дълг	-	267,579	-	267,579	267,579
Общо	-	5,532,312	4,401,305	9,933,617	9,925,874

5. Финансови активи и пасиви, продължение
Счетоводна класификация и справедливи стойности, продължение

Където е налична, справедливата стойност на кредитите предоставени на други клиенти е базирана на наблюдаеми пазарни транзакции. Където наблюдаема пазарна информация не е налична, преценката за справедливата стойност се базира на оценъчни модели, като техники на дисконтирани парични потоци. Входящите данни за оценъчните техники включват очаквани загуби за живота на кредита, пазарни лихвени нива, очаквания за предплащане. За обезценените кредитите с обезпечения, справедливата стойност се базира на оценка за справедливата стойност на предоставеното обезпечение. С цел по-голяма точност на оценката кредитите са групирани в портфейли със сходни характеристики като тип продукт, тип кредитополучател, матуритет, валута, тип на обезпечението.

Справедливата стойност на задълженията към клиенти е изчислена използвайки техники на дисконтирани парични потоци прилагайки лихвените нива, които се предлагат към момента за депозити със сходен падеж и условия. Справедливата стойност на депозитите на виждане е сумата платима към датата на финансовия отчет.

6. Нетен лихвен доход

<i>в хил. лв.</i>	2021	2020
Приходи от лихви		
Сметки при банки и финансови институции	335	628
Приходи от лихви по пасиви	9	-
Голямо предприятие	88,623	85,815
Средно предприятие	39,910	36,379
Малко предприятие	20,737	22,232
Микро предприятие	23,975	15,086
Домакинства	135,633	130,289
Дългови инструменти	25,088	23,434
	334,310	313,863
Разходи за лихви		
Депозити от банки	(47)	(5)
Депозити от други клиенти	(14,045)	(30,268)
Други привлечени средства	(668)	(660)
Подчинен срочен дълг	(380)	(281)
Хибриден дълг	(27,634)	(27,541)
Разходи за лихви по активи	(8,712)	(5,026)
Лизингови договори и други	(359)	(404)
	(51,845)	(64,185)
Нетен лихвен доход	282,465	249,678

За 2021 г. признатият лихвен приход от необслужвани финансови активи (вземания от клиенти) възлиза на 44,311 хил. лв. (2020 г.: 32,252 хил. лв.).

7. Нетен доход от такси и комисиони

в хил. лв.

Приходи от такси и комисиони	2021	2020
Акредитиви и гаранции	3,466	2,412
Платежни операции	24,877	19,787
Клиентски сметки	39,772	34,766
Картови услуги	37,917	32,406
Други	43,177	31,436
	149,209	120,807
Разходи за такси и комисиони		
Акредитиви и гаранции	(606)	(484)
Платежни системи	(2,968)	(2,353)
Картови услуги	(17,322)	(14,809)
Други	(4,808)	(3,969)
	(25,704)	(21,615)
Нетен доход от такси и комисиони	123,505	99,192

8. Нетни приходи от търговски операции

в хил. лв.

	2021	2020
Нетни приходи от търговски операции от:		
- дългови инструменти	(64)	(68)
- капиталови инструменти	200	(120)
- промени във валутните курсове	15,606	12,719
Нетни приходи от търговски операции	15,742	12,531

9. Други нетни оперативни приходи

в хил. лв.

	2021	2020
Други нетни оперативни приходи, възникващи от:		
- нетни приходи от сделки и преоценки със злато и благородни метали	1,176	604
- приходи от наеми	5,702	5,740
- дългови инструменти	2,941	3,517
- капиталови инструменти	27	2,188
- доход от управление на цедирани вземания	3,075	162
- доход от управление на кредити придобити при бизнес комбинация	337	97
Други нетни оперативни приходи	13,258	12,308

10. Административни разходи

в хил. лв.

2021 2020

Административните разходи включват:

- Разходи за персонал	71,871	67,742
- Амортизация на имоти, оборудване и дълготрайни материални активи	12,201	13,165
- Амортизация на активи с право на ползване	35,089	35,011
- Реклама	8,944	10,298
- Телекомуникации, софтуер и друга компютърна поддръжка	13,146	12,665
- Други разходи за външни услуги	50,832	54,926
Административни разходи	192,083	193,807

Разходите за персонал включват разходи за заплати, социални и здравни осигуровки, начислени в съответствие с разпоредбите на местното законодателство. Общият брой на персонала на Групата към 31 декември 2021 г. е 2,867 човека (31 декември 2020 г.: 2,910).

Начислените за 2021 г. суми за услугите, предоставяни от регистрираните одитори за независим финансов одит възлизат на 623 хил. лв. Начислените за 2020 г. суми за услугите, предоставяни от регистрираните одитори за независим финансов одит възлизат на 394 хил. лв. През 2021 г. няма начислени суми за други услуги, несвързани с одита, предоставяни от регистрираните одитори, а за 2020 г. те са 153 хил.лв.

11. Обезценка

в хил. лв.	2021	2020
Увеличение на обезценката		
<i>Вземания от клиенти</i>	(160,033)	(140,462)
<i>Инвестиции в неконсолидирани дъщерни дружества</i>	-	-
<i>Ценни книжа отчитани по справедлива стойност в другия всеобхватен доход</i>	(190)	(124)
<i>Задбалансови ангажименти</i>	(775)	(490)
Намаление на обезценката		
<i>Вземания от клиенти</i>	35,069	41,971
<i>Ценни книжа отчитани по справедлива стойност в другия всеобхватен доход</i>	3	42
<i>Задбалансови ангажименти</i>	263	356
Обезценка, нетно	(125,663)	(98,707)

Разходите за обезценка за 2021 г. и 2020 г. се дължат на допълнителни начисления в резултат на развитие на кредитния риск в период на предизвикателна икономическа среда и консервативния подход, прилаган от Групата при признаване на риска от загуби по определени индивидуално оценявани експозиции.

12. Други приходи/(разходи), нетно

	2020	2020
(Загуби)/печалби от продажба и отписване на активи	(6,034)	1,591
придобити като обезпечения		
Преоценка на инвестиционни имоти	30,340	2,312

Приходи/(разходи) от продажба на инвестиционни имоти	16	(368)
Приходи от дивиденди	455	430
Нетни спечелени застрахователни премии	7,236	6,281
(Разходи) за гаранционни схеми	(23,710)	(35,945)
Настъпили претенции по застрахователни договори	(3,591)	(3,459)
Сторно на разход/(разход) за провизии по съдебни спорове	508	(69)
Други приходи, нетно	2,388	(469)
Общо	7,608	(29,696)

13. Разходи за данъци

	2021	2020
Текущи данъци	(8,043)	(1,213)
Отсрочени данъци (виж бележка 21)	(5,381)	(4,769)
Разходи за данъци	(13,424)	(5,982)

Равнение между данъчния разход и счетоводната печалба, както следва:

в хил. лв.	2021	2020
Счетоводна печалба преди облагане	124,832	51,499
Корпоративен данък по съответната данъчна ставка (10% за 2021 г. и 10% за 2020 г.)	12,483	5,150
Ефект от данъчни ставки на чуждестранни дъщерни предприятия и клонове	657	739
Данъчен ефект от постоянни данъчни разлики	172	23
Други	112	70
Разходи за данък върху дохода	13,424	5,982
Ефективна данъчна ставка	10.75%	11.62%

14. Доходи на акция

	2021	2020
Нетна печалба, подлежаща на разпределение между притежателите на обикновени акции на Групата (в хил. лв.)	110,595	44,974
Среднопретеглен брой на държаните обикновени акции (в хиляди)	149,085	126,339
Доходи на акция (в лв.)	0.74	0.36

Основните доходи на акция, изчислени съгласно МСС 33, се базират на печалбата, подлежаща на разпределение между притежателите на обикновени акции на Групата. През 2021 г., като и през предходната година, не са били издавани конвертируеми или опционни права върху обикновените акции на Групата. Следователно доходите на акция с намалена стойност съвпадат с основните доходи на акция.

15. Парични средства и вземания от централни банки

в хил. лв.	2021	2020
Каса		
- в левове	189,400	135,251
- в чуждестранна валута	72,599	53,845

Вземания от централни банки	1,499,754	1,655,521
Разплащателни сметки и вземания от местни банки	2,916	-
Разплащателни сметки и вземания от чуждестранни банки	206,145	288,580
Общо	1,970,814	2,133,197

16. Инвестиции в ценни книжа

<i>в хил. лв</i>	2021	2020
Облигации и други ценни книжа издадени от:		
Българското правителство		
- деноминирани в левове	369,107	260,139
- деноминирани в чуждестранна валута	213,275	182,390
Чужди правителства	620,878	561,735
Предприятия	317,559	236,974
Чуждестранни банки	124,057	24,011
Други издатели - капиталови инструменти	28,905	27,392
Общо	1,673,781	1,292,641
От които финансови активи:		
Отчитани по справедлива стойност в другия всеобхватен	1,088,904	825,882
Отчитани по амортизирана стойност	316,139	199,830
Отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата	268,738	266,929
Общо	1,673,781	1,292,641

Част от отчетените облигации на българското и чуждестранни правителства в размер на 83,314 хил. лв. (86,103 хил. лв. към 2020 г.) са предмет на споразумения за пълна размяна на доходност (Total Return Swap Agreement).

Към края на 2021 г., част от отчетените ценни книжа издадени от чужди правителства в размер на 16,196 хил. лв. са предмет на споразумения за обратно изкупуване. Към края на 2020 г. няма ценни книжа, които да са предмет на споразумения за обратно изкупуване.

17. Вземания от банки и финансови институции

(a) Анализ по видове

<i>в хил. лв.</i>	2021	2020
Вземания от банки	38,727	34,094
Други	48,729	72,017
Общо	87,456	106,111

17. Вземания от банки и финансови институции, продължение

(b) Географски анализ

<i>в хил. лв.</i>	2021	2020
Местни банки и финансови институции	22,208	39,596
Чуждестранни банки и финансови институции	65,248	66,515
Общо	87,456	106,111

18. Вземания от клиенти
в хил. лв.

	Брутна стойност	Обезценка	31.12.2021 г. Амортизирана стойност
Голямо предприятие	2,236,375	(142,266)	2,094,109
Средно предприятие	1,385,398	(154,722)	1,230,676
Малко предприятие	594,327	(60,043)	534,284
Микро предприятие	519,600	(43,361)	476,239
Домакинства			
- Потребителски кредити	1,074,443	(48,682)	1,025,761
- Ипотечни кредити	1,153,425	(12,908)	1,140,517
- Кредитни карти	167,126	(17,785)	149,341
- Други програми и обезпечени финансираня	3,017	-	3,017
Общо	7,133,711	(479,767)	6,653,944

в хил. лв.

	Брутна стойност	Обезценка	31.12.2020 г. Амортизирана стойност
Голямо предприятие	2,610,673	(215,481)	2,395,192
Средно предприятие	1,144,173	(141,592)	1,002,581
Малко предприятие	564,876	(44,851)	520,025
Микро предприятие	350,200	(11,340)	338,860
Домакинства			
- Потребителски кредити	972,496	(67,693)	904,803
- Ипотечни кредити	1,009,903	(17,395)	992,508
- Кредитни карти	179,780	(25,960)	153,820
- Други програми и обезпечени финансираня	5,098	-	5,098
Общо	6,837,199	(524,312)	6,312,887

(а) Движение в обезценката
в хил. лв.

Салдо към 1 януари 2021 г.	524,312
Допълнително начислена	160,033
Реинтегрирана	(35,069)
Отписани вземания	(171,512)
Други	2,003
Салдо към 31 декември 2021 г.	479,767

19. Имоти и оборудване

<i>в хил. лв.</i>	Земя и сгради	Машини и оборудване	Транспортни средства	Активи в процес на изграждане	Подобрения на наети активи	Общо
Отчетна стойност						
Към 1 януари 2020 г.	22,208	145,269	6,892	15,870	67,829	258,068
Придобити	-	433	-	10,938	138	11,509
Валутни курсови разлики	-	(105)	(5)	(4)	(37)	(151)
Отписани	-	(3,203)	-	(56)	(1,484)	(4,743)
Прехвърлени	-	3,577	84	(9,122)	125	(5,336)
Към 31 декември 2020 г.	22,208	145,971	6,971	17,626	66,571	259,347
Придобити	4,035	460	-	9,558	117	14,170
Валутни курсови разлики	-	167	9	5	57	238
Отписани	-	(11,787)	(24)	-	(4,544)	(16,355)
Прехвърлени	-	6,822	-	(8,619)	130	(1,667)
Към 31 декември 2021 г.	26,243	141,633	6,956	18,570	62,331	255,733
Амортизация						
Към 1 януари 2020 г.	5,278	122,259	6,516	-	42,277	176,330
Валутни курсови разлики	-	(66)	(3)	-	(29)	(98)
Начислена през годината	807	7,069	141	-	2,739	10,756
За отписаните	-	(3,183)	-	-	(1,484)	(4,667)
Към 31 декември 2020 г.	6,085	126,079	6,654	-	43,503	182,321
Валутни курсови разлики	-	122	7	-	45	174
Начислена през годината	807	6,064	131	-	2,369	9,371
За отписаните	-	(11,767)	(24)	-	(4,540)	(16,331)
Към 31 декември 2021 г.	6,892	120,498	6,768	-	41,377	175,535
Балансова стойност						
Към 1 януари 2020 г.	16,930	23,010	376	15,870	25,552	81,738
Към 31 декември 2020 г.	16,123	19,892	317	17,626	23,068	77,026
Към 31 декември 2021 г.	19,351	21,135	188	18,570	20,954	80,198

19. Имоти и оборудване, продължение

Техника за оценяване

1. Дисконтирани парични потоци: Моделът за оценяване отчита настоящата стойност на генерираните парични потоци от имотите, вземайки предвид очаквания ръст на наемите, периода за анулиране, ниво на заетост, премии за стимулиране като периоди освободени от наем и други разходи, които не се заплащат от наемателите. Очакваните нетни парични потоци се дисконтират, като се използват дисконтови проценти, коригирани за риска. Сред другите фактори, при определянето на дисконтовия процент се отчита качество на сградата и нейното местонахождение (първостепенно или второстепенно), кредитното качество на наемателя и срока на наема.

Значими ненаблюдаеми входящи данни

1. Очакван пазарен ръст на наемите (4.5-6.8%, средно претеглено 5.6%).
2. Период за анулиране (средно 6 месеца след края на всеки наем).
3. Ниво на заетост (90-95%, средно претеглено 92.5%).
4. Периоди освободени от наем (1 година при нов наем).
5. Дисконтов процент, коригиран за риска (4-9%, средно претеглено 6.5%).

Взаимовръзка между ключови ненаблюдаеми входящи данни и справедлива стойност

Определената справедлива стойност ще се увеличи (намали) ако:

- очаквания пазарен ръст на наемите е по-висок (по-нисък);
- периодите за анулиране са по-къси (по-дълги);
- нивото на заетост е по-високо (по-ниско);
- периодите освободени от наем са по-къси (по-дълги); или
- дисконтовият процент, коригиран за риска е по-нисък (по-висок).

2. Пазарен подход/ Сравнителен подход. Този подход се основава на сравнение на оценявания обект с други подобни обекти, продадени или предлагани за продажба. Стойността на даден имот по този метод се определя при прякото сравнение на оценявания обект с други подобни недвижими имоти, които са били продадени в период, близък до датата на оценката. След обстойно изследване, проверка и анализ на данни, получени от пазара на имоти се формира стойност, която представлява най-точния индикатор за пазарна стойност.

Същността на метода е да се ползва информация за реално осъществени сделки през последните шест месеца на пазара на имоти. Успешното прилагане на метода е възможно само при наличие на достоверна база данни от реални сделки извършени с имоти аналогични на оценявания. Информацията от сайтове за имоти, местна преса и др. информационни източници се отнася за бъдещи инвестиционни намерения на продавача на имота и не представлява достоверен източник на информация. При ползване на тези източници офертната стойност на всеки аналог се сконтира с процент по преценка на оценителя, но не по-малко от 5%.

1. Очакван пазарен ръст на имотите (5-10%, средно претеглено 7.5%).

2. Период за реализация (средно 6 месеца след офертиране).

3. Коефициент за сключване на сделка (90-95%, средно претеглено 92.5%).

4. Коефициент за местоположение (1.0-1.05, средно претеглено 1.025).

5. Коефициент за състояние (1.0-1.1, средно претеглено 1.05).

Определената справедлива стойност ще се увеличи (намали) ако:

- очакваният пазарен ръст на имотите е по-висок (по-нисък);
- периодите за продажба са по-къси (по-дълги);
- има промяна в техническото състояние на обектите

Справедливата стойност на активите от клас Земя и сгради е определена от независими оценители на имущество, имащи призната професионална квалификация и скорошен опит с оценяването на имоти с местонахождение и категория сходни на оценяваните. Политиката на Групата изисква независимите оценители да определят справедливата стойност с такава честота, че да се осигури балансова стойност, която не се различава съществено от справедливата към края на отчетния период. Към 31 декември 2021 година справедливата стойност на земята и сградите не е съществено по-различна от балансовата им стойност към същата дата. Справедливата стойност на земя и сгради е категоризирана като справедлива стойност от Ниво 3 на база на входящите данни за използваната техника за оценяване.

20. Нематериални активи

в хил. лв.	Програмни продукти и лицензи	Положителна репутация	Общо
Отчетна стойност			
Към 1 януари 2020 г.	42,344	540	42,884
Придобити	899	-	899
Валутни курсови разлики	(26)	-	(26)
Отписани	(1)	-	(1)
Прехвърлени	5,336	-	5,336
Към 31 декември 2020 г.	48,552	540	49,092
Придобити	265	-	265

Валутни курсови разлики	57	-	57
Прехвърлени	1,667	-	1,667
Към 31 декември 2021 г.	50,541	540	51,081
Амортизация			
Към 1 януари 2020 г.	30,258	-	30,258
Валутни курсови разлики	(17)	-	(17)
Начислена през годината	2,409	-	2,409
За отписаните	(1)	-	(1)
Към 31 декември 2020 г.	32,649	-	32,649
Валутни курсови разлики	36	-	36
Начислена през годината	2,830	-	2,830
Към 31 декември 2021 г.	35,515	-	35,515
Балансова стойност			
Към 1 януари 2020 г.	12,086	540	12,626
Към 31 декември 2020 г.	15,903	540	16,443
Към 31 декември 2021 г.	15,026	540	15,566

21. Отсрочени данъци

Отсрочените данъци са калкулирани за всички временни данъчни разлики, като е използван методът на балансовите пасиви на база основен данъчен процент 10% за България и 15% за Албания.

Сумата на отсрочения данък към 31 декември 2021 г. се отнася за следните позиции от отчета за финансовото състояние:

в хил. лв	Активи	Пасиви	Нетно
Имоти, оборудване и нематериални активи	(46)	2,800	2,754
Инвестиционни имоти	-	23,675	23,675
Данъчна загуба	-	-	-
Други	(2,394)	2,892	498
Нетни данъчни (активи)/пасиви	(2,440)	29,367	26,927

21. Отсрочени данъци, продължение

Сумата на отсрочения данък към 31 декември 2020 г. се отнася за следните позиции от отчета за финансовото състояние:

в хил. лв	Активи	Пасиви	Нетно
Имоти, оборудване и нематериални активи	(74)	2,677	2,603
Инвестиционни имоти	-	20,617	20,617
Данъчна загуба	(2,089)	-	(2,089)
Други	(2,445)	2,958	513
Нетни данъчни (активи)/пасиви	(4,608)	26,252	21,644

Движенията във временните разлики през 2020 г. се признават както следва:

в хил. лв.	31 декември 2020 г.	Признати през периода в (печалбата) или загубата	Признати през периода в капитала	Други движения	31 декември 2021 г.
	Нетни пасиви				Нетни пасиви
Имоти, оборудване и нематериални активи	2,603	152	-	(1)	2,754
Инвестиционни имоти	20,617	3,058	-	-	23,675
Данъчна загуба	(2,089)	2,089	-	-	-
Други	513	82	(106)	9	498
Нетни данъчни (активи)/пасиви	21,644	5,381	(106)	8	26,927

22. Активи придобити като обезпечения

в хил. лв.	2021	2020
Земи	256,609	473,315
Сгради	189,831	205,905
Машини, съоръжения и транспортни средства	12,596	33,594
Стопански инвентар	817	805
Общо	459,853	713,619

Активите, придобити като обезпечения са оценени по по-ниската от цена на придобиване или нетна реализуема стойност. Нетната реализуема стойност на земите и сградите е приблизително равна на справедливата им стойност. Използваните оценъчни техники при земи и сгради са посочени в бележка 19.

23. Инвестиционни имоти

в хил. лв.

Салдо към 01.01.2021 г.	414,021
Постъпили през периода	197
Прехвърлени от активи придобити като обезпечения	290,975
Преоценка на инвестиционни имоти до справедлива стойност призната при прехвърлянето	30,340
Отписани при продажба	(2,683)
Салдо към 31.12.2021 г.	732,850

24. Активи с право на ползване

в хил. лв.

Към 1 януари 2021 г.	154,080
Добавени	1,040
Амортизация	(35,105)
Ефект от промяна на лизинговите условия и очакванията за срока на лизинга	(28,193)
Валутни курсови разлики	347
Към 31 декември 2021 г.	92,169

Лизингови задължения

Към 1 януари 2021 г.	154,481
Добавени	1,040
Лизингови плащания	(34,976)
Ефект от промяна на лизинговите условия и очакванията за срока на лизинга	(28,164)
Валутни курсови разлики	24
Към 31 декември 2021 г.	92,405

24. Активи с право на ползване, продължение

Лизингови задължения, продължение

Активите с право на ползване, които Групата признава са както клоновете и офисите в различни населени места в България, Кипър и Албания, така и сградите, в които се помещава централното и управление. При извършването на първоначалното признаване Групата е анализирала и взела предвид информация за очакваната продължителност за периода, в който Групата ще използва активите. През 2021 г. част от въпросните очаквания са се променили, в резултат, на което Групата е извършила преглед на първоначалната си оценка и признава намаление в размера на активите с право на ползване в размер на 28,193 хил. лв. и на лизинговите задължения в размер на 28,164 хил. лв.

При извършената оценка на активите с право на ползване и на лизинговите задължения, Групата е взела предвид текущите нива на разходи за финансиране, в случай, че планира да финансира покупката на въпросните активи и е включила въпросната презумпция както в първоначалната, така и в последващата оценка на активите с право на ползване и на лизинговите задължения.

В следващата таблица е направен анализ на лизинговите задължения според очаквания остатъчен срок на договорите за наем:

в хил. лв.	Матуритетен анализ на лизинговите задължения		
	До 1 година	Над 1 година	Общо
Към 1 януари 2021 г.	32,046	122,435	154,481
Към 31 декември 2021 г.	20,565	71,840	92,405

25. Други активи

в хил. лв.	2021	2020
Разходи за бъдещи периоди	15,668	11,474
Злато	2,818	2,661
Инвестиции в неконсолидирани дъщерни предприятия	10,248	9,247
Други активи	100,814	86,620
Общо	129,548	110,002

26. Задължения към банки

в хил. лв.	2021	2020
	-	-
Текущи сметки	8,722	2,747
Общо	8,722	2,747

27. Задължения към други клиенти

в хил. лв.	2021	2020
Граждани		
- на виждане	2,478,823	1,967,574
- срочни и спестовни депозити	4,971,344	5,288,201
Търговци и публични институции		
- на виждане	2,074,799	1,757,737
- срочни депозити	448,665	528,764
Общо	9,973,631	9,542,276

28. Други привлечени средства

в хил. лв.	2021	2020
Задължения по потвърдени акредитиви	3,388	6,776
Задължения по споразумения за обратно изкупуване	14,358	-
Дълг свързан със споразумения за пълна размяна на доходност	73,391	73,240
Задължения по получени финансираня	26,227	23,633
Задължения, свързани със структурирани инвестиционни продукти	2,638	-
Общо	120,002	103,649

Задълженията по получени финансираня могат да бъдат анализирани, както следва:

Кредитор	Лихвен процент	Падеж	Амортизирана стойност към 31 декември 2021 г.
Европейски инвестиционен фонд - програма Джереми 2	0 % - 1.087%	30.09.2025 г.	2,731
Българска банка за развитие АД	1% - 1.583%	15.03.2027 г. - 30.11.2028 г.	15,525
Фонд Мениджър на финансови инструменти в България	0%	31.12.2033 г.	7,971
Общо			26,227

Кредитор	Лихвен процент	Падеж	Амортизирана стойност към 31 декември 2020 г.
Европейски инвестиционен фонд - програма Джереми 2	0 % - 1.136%	30.09.2025 г.	4,244
Българска банка за развитие АД	1% - 1.583%	15.03.2027 г. - 30.11.2028 г.	16,137
Фонд Мениджър на финансови инструменти в България	0%	31.12.2033 г.	3,252
Общо			23,633

29. Хибриден и подчинен дълг

в хил. лв.	Главница	Амортизирана стойност към 31 декември 2021 г.
Хибриден дълг с главница 40 млн. евро	78,233	84,910
Хибриден дълг с главница 60 млн. евро	117,350	123,840
Хибриден дълг с главница 30 млн. евро	58,675	58,829
Хибриден дълг с главница 27.133 млн. евро	53,068	53,154
Общо	307,326	320,733

в хил. лв.	Главница	Амортизирана стойност към 31 декември 2020 г.
Хибриден дълг с главница 40 млн. евро	78,233	84,910
Хибриден дълг с главница 60 млн. евро	117,350	123,840
Хибриден дълг с главница 30 млн. евро	58,675	58,829
Общо	254,258	267,579

Облигациите и по четирите емисии хибридни инструменти са поименни, безналични, лихвоносни, безсрочни, необезпечени, свободно прехвърляеми, неконвертируеми, дълбоко подчинени и без стимули за обратно изкупуване.

Четирите инструмента хибриден дълг отговарят напълно на изискванията на Регламент 575/2013 за включване изцяло в допълнителния капитал от първи ред.

Към 31.12.2021 г. за сумата от 27,133 хил. евро (левава равностойност от 53,068 хил. лв.), привлечена чрез издаден от Банката капиталов инструмент, представляващ емисия безсрочни, некумулятивни, необезпечени, дълбоко подчинени, свободно прехвърляеми, неконвертируеми облигации, регистрирани на два транша – на 22-ри декември 2021 г. и на 29-ти декември 2021 г. - при „Клиръстрийм Банкинг“ С.А. с общ ISIN код XS2419929422, Банката все още не е подала искане до Българската народна банка за включване на привлечената сума в допълнителния капитал от първи ред на Банката по смисъла на чл. 52 от Регламент (ЕС) № 575/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 година относно пруденциалните изисквания за кредитните институции и инвестиционните посредници и за изменение на Регламент (ЕС) № 648/2012.

На 6-ти февруари 2020 г. с Решение №38 от 6-ти февруари 2020 г. на Управителния съвет на Българската народна банка е дадено разрешение на Групата да включи в допълнителния си капитал от първи ред сумата от 30,000 хил. евро (левава равностойност от 58,675 хил. лв.), привлечена чрез издаден от Групата капиталов инструмент, представляващ емисия безсрочни, некумулятивни, неконвертируеми облигации, регистрирани на 20-ти декември 2019 г. при „Централен депозитар“ АД с ISIN код BG2100023196.

29. Хибриден и подчинен дълг, продължение

На 25 април 2019 г. Групата (чрез дъщерната си банка в Албания) издаде емисия подчинен срочен дълг в евро. Падежът на подчинения срочния дълг е 25 април 2026 г. и е деномиран в евро с общ размер възлизащ на 2,000 хил. евро.

На 18 юни 2020 г. Групата (чрез дъщерната си банка в Албания) издаде емисия подчинен срочен дълг. Падежът на подчинения срочния дълг е 18 юни 2027 г. и е деномиран в евро с общ размер възлизащ на 2,900 хил. евро.

в хил. лв.

в хил. лв.

	Амортизирана стойност към 31 декември 2021 г.	Амортизирана стойност към 31 декември 2020 г.
Подчинен срочен дълг с главница от 2 млн. евро	3,943	3,943
Подчинен срочен дълг с главница от 2.9 млн. евро	5,679	5,680
Общо	9,622	9,623

Двата инструмента подчинен срочен дълг отговарят напълно на изискванията на Регламент 575/2013 за включване изцяло в капитала от втори ред.

30. Други пасиви

в хил. лв.	2021	2020
Задължения към персонала	1,406	1,878
Застрахователни резерви	5,586	4,711
Провизии по съдебни спорове	523	1,031
Обезценка по задбалансови ангажименти	1,356	843
Други кредитори	10,422	8,116
Общо	19,293	16,579

31. Капитал и резерви

(а) Брой и номинална стойност на издадените акции към 31 декември 2021 г.

На 3 юли 2020 г. приключи успешно подписката за публично предлагане на акции на Първа инвестиционна банка АД. От предложените 40 000 000 броя обикновени, безналични акции с номинална стойност от 1 лев и емисионна стойност от 5.00 лв., бяха записани и реално заплатени общо 39 084 800 акции.

На 31 юли 2020 г. с вписване в Търговския регистър и регистъра на ЮЛНЦ към Агенция по вписванията е вписано увеличение на капитала на „Първа инвестиционна банка“ АД след успешно приключила на 03 юли 2020 г. подписка и потвърден от Комисията за финансов надзор проспект.

Така капиталът на Банката е увеличен на 149 084 800 лева чрез издаване на нови 39 084 800 броя обикновени поименни, безналични акции с право на глас, с номинална стойност 1 лев и емисионна стойност 5 лева всяка. Размерът на капитала след увеличението е отразен в устава на Банката след получено от Българската народна банка одобрение.

Във връзка с горната емисия премиеният резерв на Банката се е увеличил с 153,017 хил. лв. нетно от разходите по емисията, достигайки общ размер от 250,017 хил. лв. (към 31 декември 2019 г.: 97,000 хил. лв.)

31. Капитал и резерви, продължение

(b) Акционери

Таблицата по-долу посочва тези акционери, които притежават акции на Банката към 31 декември 2021 г., заедно с броя и процента на общо емитираните акции.

	Брой акции	% от емитирания акционерен капитал
Г-н Ивайло Димитров Мутафчиев	46,750,000	31.36
Г-н Цеко Тодоров Минев	46,750,000	31.36
Българска банка за развитие АД	27,350,000	18.35
Valea Foundation	11,734,800	7.87
Други акционери (акционери, притежаващи акции, предмет на свободна търговия на Българската фондова борса - София)	16,500,000	11.06
Общо	149,084,800	100.00

(c) Законови резерви

Законовите резерви включват суми, заделени за цели, регламентирани в местното законодателство. Съгласно българското законодателство Банката е задължена да заделни най-малко 1/10 от годишната си печалба като законови резерви до момента, в който съвкупната им сума достигне до 1/10 от акционерния капитал на Банката.

През 2020 г., както и през предходната година Банката не е разпределяла дивиденди.

32. Условни задължения

(a) Задбалансови пасиви

Групата предоставя банкови гаранции и акредитиви с цел гарантиране изпълнението на ангажименти на свои клиенти пред трети страни. Тези споразумения имат фиксирани лимити и обикновено имат период на валидност до две години.

Сумите по сключени споразумения за издаване на условни задължения са представени в таблицата по-долу според съответната категория. Сумите, отразени в таблицата като задбалансови ангажименти, представляват максималната сума на счетоводна загуба, която ще се отрази в отчета за финансовото състояние, в случай че контрагентите не изпълнят своите задължения и всички обезпечения се окажат без стойност.

в хил. лв.	2021	2020
Банкови гаранции	164,055	181,347
Неизползвани кредитни линии	671,131	588,900
Акредитиви	12,507	25,430
Общо	847,693	795,677
Обезценка по задбалансови ангажименти	1,356	843

32. Условни задължения, продължение

(a) Задбалансови пасиви, продължение

Представените в таблицата ангажменти и потенциални задължения носят само задбалансов кредитен риск, като само таксите за ангажимент и провизиите за евентуални загуби се отразяват в отчета за финансовото състояние до момента на изтичане срока на поетия ангажимент или неговото изпълнение. Повечето от поетите условни задължения се очаква да приключат, без да се наложат частични или пълни плащания по тях. По тази причина сумите не представляват бъдещи парични потоци.

Условният кредит представлява рамково споразумение за управление на обезпечения по различни кредитни сделки, сключени с един или няколко клиента. Условният кредит не води до възникване на задължение от страна на Групата да бъдат отпуснати конкретни финансови инструменти. Договарянето на конкретна кредитна сделка с клиента на Групата, например предоставяне на банкови кредити и овърдрафти, поемане на условни ангажменти като банкови гаранции и акредитиви, подлежи на отделно решение и одобрение на Групата.

Към датата на отчета няма други съществени ангажменти и условни задължения, които да изискват допълнително оповестяване.

33. Парични средства и парични еквиваленти

За целите на отчета за паричните потоци, паричните средства и паричните еквиваленти включват следните салда с оригинален срок до 3 месеца:

в хил. лв.	2021	2020
Парични средства и вземания от централни банки	1,970,814	2,133,197
Вземания от банки и финансови институции с оригинален срок до 3 месеца	46,831	69,574
Общо	2,017,645	2,202,771

34. Усреднени салда

Усреднените балансови стойности на финансовите активи и пасиви са представени по-долу. Сумите са изчислени използвайки средно аритметично на месечните салда за всички инструменти.

в хил. лв.	2021	2020
ФИНАНСОВИ АКТИВИ		
Парични средства и вземания от централни банки	1,970,372	1,898,055
Инвестиции в ценни книжа	1,555,408	1,142,514
Вземания от банки и финансови институции	81,164	80,748
Вземания от клиенти	6,486,634	6,203,222
ФИНАНСОВИ ПАСИВИ		
Задължения към банки	11,591	1,565
Задължения към други клиенти	9,744,588	9,164,760
Други привлечени средства	115,414	106,255
Подчинен срочен дълг	9,660	7,378
Хибриден дълг	279,858	269,268

35. Сделки със свързани лица

Страните се считат за свързани ако едната страна има възможността да контролира или да упражнява значително влияние над другата страна при вземане на финансови и оперативни решения, или двете страни са под общ контрол.

В рамките на нормалната банкова дейност някои банкови операции се извършват със свързани лица. Това включва кредити, депозити и други транзакции. Тези транзакции са извършени при пазарни условия. Размерът на тези транзакции и салдата по тях към края на съответните периоди са както следва:

Вид свързаност	Лица, контролиращи или управляващи Групата		Предприятия под общ контрол	
	2021	2020	2021	2020
<i>в хил. лв.</i>				
Кредити				
Кредитна експозиция в началото на периода	1,769	2,327	70,992	7,709
Отпуснати/(погасени) кредити през периода	1,746	(558)	(628)	63,283
Кредитна експозиция в края на периода	3,515	1,769	70,364	70,992
Получени депозити и заеми				
В началото на периода	13,275	11,718	15,194	9,459
Получени/(изплатени) през периода	450	1,557	(1,612)	5,735
В края на периода	13,725	13,275	13,582	15,194
Предоставени депозити				
Депозити в началото на периода	-	-	-	18,748
Предоставени/(погасени) депозити през периода	-	-	-	(15,793)
Депозити в края на периода	-	-	-	2,955
Други вземания				
В началото на периода	-	-	17,565	16,790
Получени/(изплатени) през периода	-	-	472	775
В края на периода	-	-	18,037	17,565
Други вземания				
В началото на периода	-	-	-	-
Получени/(изплатени) през периода	-	-	320	-
В края на периода	-	-	320	-
Издадени условни задължения				
В началото на периода	1,031	975	703	1,062
Отпуснати/(изтекли) през периода	30	56	(109)	(359)
В края на периода	1,061	1,031	594	703
Лизингови задължения				
В началото на периода	-	-	-	-
Отпуснати/(изтекли) през периода	-	-	1,513	-

В края на периода

- - 1,513 -

35. Сделки със свързани лица, продължение

Вид свързаност

в хил. лв.	Лица, контролиращи или управляващи Групата		Предприятия под общ контрол	
	2021	2020	2021	2020
Приходи от лихви	24	25	2,085	2,415
Разходи за лихви	8	10	1	1
Приходи от такси и комисиони	16	14	861	166
Разходи за такси и комисиони	4	3	293	293

Възнагражденията на ключовия управленски персонал, изплатени през 2021 г. са в размер на 10,863 хил. лв. (2020 г.: 10,087 хил. лв.), а възнагражденията, изплатени на други свързани лица са 1,882 хил. лв. (2020 г.: 1,985 хил. лв.).

36. Дъщерни предприятия

(a) First Investment Finance B.V.

През април 2003 година Групата създава дружество със специална цел със седалище в Нидерландия с фирма First Investment Finance B.V. Дружеството е еднолична собственост на Групата. То е учредено за изпълнението на ясна и тясно определена цел - получаването на заеми от чужди финансови институции и привличането на инвеститори чрез емитирането на облигации и други финансови инструменти, гарантирани от Групата, средствата от които се използват за финансиране на операциите на Групата. Акционерният капитал на дружеството възлиза на 18 хил. евро и се състои от издадени и платени 180 акции, всяка с номинална стойност от 100 евро. Групата консолидира своята инвестиция в предприятието.

(b) Дайнърс клуб България АД

През май 2005 г. Групата придоби 80% от капитала на Дайнърс клуб България АД. Дружеството е учредено през 1996 г. и предметът му на дейност включва представителство, агентство и процесинг на Дайнърс клуб Интернешънъл. Към 31 декември 2021 г. регистрираният акционерен капитал на дружеството е 610 хил. лв., а акционерното участие на Групата е 94.79%. Групата консолидира своята инвестиция в предприятието.

(c) First Investment Bank - Albania Sh.a.

През април 2006 г. Групата учреди First Investment Bank – Albania Sh.a. с 99.9998% акционерно участие. На 27 юни 2007 г. First Investment Bank – Albania Sh.a. получи пълен банков лиценз от централната Банка на Албания и на 1 септември 2007 г. ефективно пое дейността на бившия клон ПИБ – Тирана, поемайки всичките му права и задължения, активи и пасиви.

Към 31 декември 2021 г. акционерният капитал на First Investment Bank – Albania Sh.a. е 11,975 хил. евро, внесен изцяло, а акционерното участие на Групата е 100%. Групата консолидира своята инвестиция в предприятието.

(d) „Дебита” ООД и „Реалтор” ООД – в ликвидация

През януари 2010 г. в търговския регистър бяха вписани дружествата „Дебита” ООД и „Реалтор” ООД, учредени съвместно от Групата и „Първа финансова брокерска къща” ООД. Дружествата са всяко с капитал 150,000 лева, разпределен в дялове на стойност 100 лв. всеки, както следва:

1. „Дебита” ООД - 70% или 1,050 дяла за Групата и 30% или 450 дяла за „ПФБК” ООД.

2. „Реалтор” ООД – в ликвидация - 51% или 765 дяла за Групата и 49% или 735 дяла за „ПФБК” ООД.

Дружества са учредени да извършват дейност като обслужващи дружества по смисъла на чл.18 от Закона за дружествата със специална инвестиционна цел. Предметът на дейност на „Дебита” ООД е придобиване, обслужване, управление и разпореждане с вземания, както и свързаната с това консултантска дейност, а „Реалтор” ООД - управление, обслужване и поддържане на недвижими имоти, организиране и извършване на строежи и подобрения, както и извършване на консултантска дейност в областта на недвижимите имоти. Дружествата не са включени в консолидираните финансови отчети на Групата към и за годината, завършваща на 31 декември 2021 г. поради това, че са несъществени за финансовото състояние, финансови резултати и за паричните потоци на Групата за годината, завършваща на тази дата. Решението за консолидация на дружествата се преразглежда към всяка отчетна дата.

По решение на общото събрание на съдружниците, проведено на 14.06.2021 г. дейността на дружество „Реалтор” ООД се прекратява и е открита процедура по ликвидация със срок на ликвидацията шест месеца. Поканата до кредиторите е обявена в търговски регистър и РЮЛНЦ на 08.09.2021 г, от когато тече и срокът на ликвидацията

36. Дъщерни предприятия, продължение

(е) „Фи Хелт застраховане” АД

През втората половина на 2010 г. Групата придоби мажоритарен пакет акции от капитала на „Здравноосигурителна каса Фи Хелт” АД (бивше наименование „Здравноосигурителна каса Прайм Хелт” АД). С решение на КФН от месец юни 2013 г. дружеството получи лиценз за извършване на застрахователна дейност. Наименованието е променено на „Фи Хелт Застраховане” АД, а предметът на дейност е извършване на застраховки - застраховка „Заболяване” и застраховка „Злополука”. През юни 2018 г. дружеството разширява лиценза си с още един клас застраховка „Разни финансови загуби”. Към 31 декември 2021 г. регистрираният акционерен капитал на дружеството е 5,000 хил. лв., а акционерното участие на Групата е 59.10%. Групата консолидира своята инвестиция в предприятието.

(ф) „Болкан файненшъл сървисис” ЕООД

През февруари 2011 г. Групата придоби 100 броя дружествени дяла, представляващи 100% от капитала на „Болкан файненшъл сървисис” ЕООД. Дружеството е с предмет на дейност: консултантски услуги по внедряване на финансови информационни системи и разработка на софтуер. През януари 2012 г. дружеството се преобразува в еднолично акционерно дружество. През 2019 г. ПИБ АД увеличи капитала му от 50 хил. лв. на 6,437 хил. лв., разделени на 128,734 броя обикновени поимени безналични акции с право на глас, с номинална стойност в размер на 50 хил. лв. всяка една, като увеличението от 6,387 хил. лв. е с непарична вноска – апорт на софтуер и хардуер. Към 31 декември 2021 г. регистрираният акционерен капитал на дружеството е 6,436.7 хил. лв., а акционерното участие на Групата е 100%. Дружеството не е включено в консолидираните финансови отчети на Групата към и за годината, завършваща на 31 декември 2021 г. поради това, че е несъществено за финансовото състояние, финансови резултати и за паричните потоци на Групата за годината, завършваща на тази дата. Решението за консолидация на дружеството се преразглежда към всяка отчетна дата.

По решение на Управителния съвет на Банката, като едноличния собственик на капитала на „Болкан файненшъл сървисис” ЕООД от 11.11.2021 г., одобрено от Надзорния съвет на Банката от 22.12.2021 г., се прекратява дейността на дружеството, обявява се в ликвидация и е открита процедура по ликвидация. Процедурата по ликвидация ще продължи с обявяване в Търговски регистър и РЮЛНЦ на покана до кредиторите от назначения ликвидатор, след изтичане на законоустановения срок на уведомление до органа по приходите.

(г) „Търнараунд Мениджмънт” ЕООД – заличен търговец, „Криейтив Инвестмънт” ЕООД и „Лега Салюшънс” ЕООД

През първото полугодие на 2013 г. Групата учреди дружествата „Търнараунд Мениджмънт” ЕООД, „Криейтив Инвестмънт” ЕООД и „Лега Салюшънс” ЕООД като едноличен техен собственик. Капиталът на всяко от дружествата е минимално изискуемият по закон (2 лева), а предметът им на дейност включва производство и търговия на стоки и услуги в страната и чужбина („Търнараунд Мениджмънт” ЕООД, „Криейтив Инвестмънт” ЕООД), придобиване, управление и продажба на активи, обработка на информация, финансови консултации („Лега Салюшънс” ЕООД) и други. Дружествата не са включени в консолидираните финансови отчети на Групата към и за годината, завършваща на 31 декември 2021 г. поради това, че са несъществени за финансовото състояние, финансови резултати и за паричните потоци на Групата за годината, завършваща на тази дата. Решението за консолидация на дружествата се преразглежда към всяка отчетна дата.

След проведена процедура по ликвидация на дружество „Търнараунд Мениджмънт” ЕООД-заличен търговец, по решение на Управителния съвет на Банката, като едноличния собственик на капитала от 07.01.2021г, одобрено от Надзорния съвет на Банката от 20.01.2021 г., на 11.01.2022 г. в Търговски регистър и РЮЛНЦ е отразено заличаването на дружеството.

36. Дъщерни предприятия, продължение

(h) АМС „Имоти” ЕООД

АМС „Имоти” ЕООД е регистрирано през септември 2010 г. и е придобито от Групата при покупката на Юнионбанк ЕАД през 2013 г. като нейно дъщерно дружество. Предметът на дейност на дружеството включва дейности по придобиване на имуществени права и последващо тяхно прехвърляне, както и проучване и оценка на недвижими имоти, управление на недвижими имоти, консултантски и други услуги. Към 31 декември 2021 г. капиталът на дружеството е 500 хил. лв., а Групата е едноличен негов собственик. Дружеството не е включено в консолидираните финансови отчети на Групата към и за годината, завършваща на 31 декември 2021 г. поради това, че е несъществено за финансовото състояние, финансови резултати и за паричните потоци на Групата за годината, завършваща на тази дата. Решението за консолидация на дружеството се преразглежда към всяка отчетна дата.

(i) Други

Групата притежава непряко дъщерно дружество Фи Хелт ЕООД. Дружеството не е включено в консолидираните финансови отчети на Групата към и за годината, завършваща на 31 декември 2021 г. поради това, че е несъществено за финансовото състояние, финансови резултати и за паричните потоци на Групата за годината, завършваща на тази дата. Решението за консолидация на дружеството се преразглежда към всяка отчетна дата.

(j) „Майфин“ ЕАД

Управителният съвет на Групата на свое заседание на 21 март 2019 г. е взел решение за учредяване на еднолично акционерно дружество „Майфин“ ЕАД, чиито предмет на дейност е като издател на електронни пари по смисъла на чл.34, ал. 2, т. 2 от Закона за платежните услуги и платежните системи. Решението на Управителния съвет на Групата е одобрено от Надзорния съвет на Групата на заседание на 27 март 2019 г. На 19 април 2019 г. Групата е внесла капитала по набирателна сметка, като внесеният капитал, съгласно решенията на компетентните органи на Групата е 1,000 хил. лв. Дружеството получава лиценз за извършване на дейност като дружество за електронни пари, както и заявените при подаване на лиценза платежни услуги, включени в предмета му на дейност с Решение № 71 от 27.02.2020 г. на Управителя на БНБ, с № БНБ-26660/02.03.2020 г. След получаване на лиценз, дружеството е вписано в Търговски регистър и регистъра на ЮЛНЦ на 25.03.2020 г. с вписване № 20200325093135. Дружеството не е включено в консолидираните финансови отчети на Групата към и за годината, завършваща на 31 декември 2021 г. поради това, че е несъществено за финансовото състояние, финансови резултати и за паричните потоци на Групата за годината, завършваща на тази дата. Решението за консолидация на дружеството се преразглежда към всяка отчетна дата.

Капиталът на дружеството е увеличен от 1 000 хил. лв. на 2 000 хил. лв., чрез издаване и записване от Банката като едноличен собственик на капитала на нови 1 000 000 броя обикновени, поименни безналични акции с право на глас с номинална стойност 1 (един) лева всяка една, на обща стойност 1 000 000 (един милион) лева. Решението за увеличение на капитала е взето на заседание на Управителния съвет на банката, проведено на 17.06.2021г, одобрено от Надзорния съвет на Банката, на заседание проведено на 30.06.2021г. Увеличението на капитала на дружеството е вписано в Търговски регистър и регистъра на ЮЛНЦ на 02.09.2021 г. с вписване № 20210902164014

37. Събития, възникнали след отчетния период

Не са възникнали коригиращи и значителни некоригиращи събития след датата на отчетния период, освен оповестените по-долу:

- След проведена процедура по ликвидация на дружество „Търнараунд Мениджмънт” ЕООД - заличен търговец, по решение на Управителния съвет на Банката, като едноличния собственик

на капитала от 07.01.2021 г., одобрено от Надзорния съвет на Банката от 20.01.2021 г., на 11.01.2022 г. в Търговски регистър и РЮЛНЦ е отразено заличаването на дружеството.

37. Събития, възникнали след отчетния период, продължение

- На 24 февруари 2022 г. Русия започна мащабни действия срещу Украйна. В отговор на руските действия срещу Украйна, страните от ЕС и САЩ пристъпиха към налагане на широки санкции срещу Русия и Беларус, включително, но не само, големи руски банки, някои други компании, членове на руския парламент и някои членове на руския елит и техните семейства, но също така забрана на първичната/вторичната търговия на държавни дългови инструменти и други избрани ценни книжа. Вторичните ефекти, като покачването на цените и достатъчността на енергийните доставки в Европа и икономическото въздействие на различни сценарии, са трудни за прогнозиране и могат да имат значителен ефект върху икономиката на ЕС. Кризата има потенциала да влоши и без това стресираната ситуация с цените на енергията в Европа, което може да доведе до забавяне на икономиката и до увеличаване на загубите, включително по-високи обезценки.

Рисковете за бъдещото развитие включват потенциални въздействия върху бизнес модела от макроикономическа и глобална геополитическа несигурност, свързана с руските действия срещу Украйна. Активността на клиентите също така може да бъде повлияна от по-високите цени на енергията и спирането на веригата за покупки.

Групата продължава да следи отблизо ситуацията, като извършва допълнителни стрес тестове при различни сценарии. Експозицията на Групата към контрагенти от Русия, Украйна и Беларус не е съществена.

Към момента на изготвяне на финансовите отчети ръководството не очаква като цяло кризата да има непосредствено значително влияние върху операциите на Групата.